

05.06.1997. likums "Par privātajiem pensiju fondiem" ("LV", 150/151 (865/866), 20.06.1997.) [spēkā ar 01.07.1998.] ar grozījumiem:

- 11.12.1997. likums ("LV", 334/335 (1049/1050), 19.12.1997.) [spēkā ar 02.01.1998.]
- 27.08.1998. likums ("LV", 265/266 (1326/1327), 11.09.1998.) [spēkā ar 25.09.1998.]
- 27.05.1999. likums ("LV", 186/189 (1646/1649), 09.06.1999.) [spēkā ar 23.06.1999.]
- 01.06.2000. likums ("LV", 230/232 (2141/2142), 20.06.2000.) [spēkā ar 01.07.2001.]
- 10.10.2002. likums ("LV", 156 (2731), 29.10.2002.) [spēkā ar 12.11.2002.]
- 20.11.2003. likums ("LV", 175 (2940), 11.12.2003.) [spēkā ar 01.01.2004.]
- 18.03.2004. likums ("LV", 54 (3002), 06.04.2004.) [spēkā ar 01.05.2004.]
- 17.03.2005. likums ("LV", 51 (3209), 31.03.2005.) [spēkā ar 14.04.2005.]
- 10.11.2005. likums ("LV", 189 (3347), 25.11.2005.) [spēkā ar 09.12.2005.]
- 22.05.2008. likums ("LV", 90 (3874), 11.06.2008.) [spēkā ar 01.07.2008.]
- 23.10.2008. likums ("LV", 174 (3958), 07.11.2008.) [spēkā ar 01.01.2009.]
- 28.05.2009. likums ("LV", 94 (4080), 17.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par privātajiem pensiju fondiem

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1.pants. Terminu skaidrojums

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) *(izslēgts ar 10.11.2005. likumu);*
- 2) **individuālās dalības līgums** — līgums, kas noslēgts starp fizisko personu un privāto pensiju fondu par šīs fiziskās personas dalību noteiktā pensiju plānā;
- 3) **kolektīvās dalības līgums** — līgums, kas noslēgts starp darba devēju un privāto pensiju fondu par šā darba devēja darbinieku dalību noteiktā pensiju plānā;
- 4) **līdzekļu pārvaldītājs** — komercsabiedrība, kas pārvalda saskaņā ar pensiju plānu uzkrātos līdzekļus;
- 5) **līdzekļu turētājs** — komercsabiedrība, kura glabā privātā pensiju fonda aktīvus un veic citus šajā likumā un līdzekļu turētāja līgumā noteiktos pienākumus;
- 6) *(izslēgts ar 10.11.2005. likumu);*
- 7) *(izslēgts ar 10.11.2005. likumu);*
- 8) **pensiju plāna dalībnieks** — fiziskā persona, kura pati vai par kuru darba devējs vai cita fiziskā persona izdara iemaksas privātajā pensiju fondā un kurai ir tiesības saņemt papildpensiju atbilstoši šim likumam un pensiju plānam;
- 9) **papildpensijas kapitāls** — naudas līdzekļi, kas kādā noteiktā laika periodā saskaņā ar šo likumu ir uzkrāti noteikto iemaksu plāna dalībnieka labā;

10) **pensijas vecums** — pensiju plāna dalībnieka vecums, kuru sasniedzot šim dalībniekam ir tiesības šajā likumā noteiktajā kārtībā saņemt pensiju fondā uzkrāto papildpensiju;

11) **saistītas personas** — divas vai vairākas personas, ja tās atbilst kaut vienai no likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" minētajām saistītu uzņēmumu pazīmēm;

12) (*izslēgts ar 20.11.2003. likumu.*);

13) **pensiju plāns** — sistematizētu noteikumu kopums, saskaņā ar kuru pensiju fondā tiek uzkrāta papildpensija, ieguldīti un izmaksāti uzkrātie līdzekļi;

14) **noteikto izmaksu plāns** — pensiju plāns, kurš, pensiju plāna dalībniekam sasniedzot pensijas vecumu, paredz noteiktas papildpensijas izmaksas un kurā var paredzēt biometrisku risku segumu;

15) **noteikto iemaksu plāns** — pensiju plāns, kurš pensiju plāna dalībniekam paredz regulāras vai neregulāras iemaksas un kurā var paredzēt biometrisku risku segumu vai garantēt noteiktu ieguldījumu atdevi;

16) **papildpensijas saņēmējs** — persona, kura pēc pensiju plānā noteiktā vecuma sasniegšanas saņem papildpensiju;

17) **iemaksas veicošais darba devējs** — persona, kura ir darba devējs un kura veic iemaksas privātajos pensiju fondos savu darbinieku labā, vai pašnodarbinātā persona, kura veic iemaksas savā labā;

18) **biometriskie riski** — riski, kas saistīti ar nāvi, invaliditāti un ilgdzīvošanu;

19) **papildpensija** — saskaņā ar noteikto iemaksu plānu uzkrātais papildpensijas kapitāls vai saskaņā ar noteikto izmaksu plānu papildpensijas saņēmējam noteiktie maksājumi vai pakalpojumi. Maksājumus var noteikt kā maksājumu papildpensijas saņēmēja mūža garumā vai maksājumu noteiktā laika posmā, vai vienreizēju izmaksu;

20) **mītnes valsts** — Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts (turpmāk — dalībvalsts), kurā reģistrēts privātais pensiju fonds;

21) **iesaistītā valsts** — dalībvalsts, kura nav mītnes valsts un kurā mītnes valsts privātais pensiju fonds sniedz savus pakalpojumus;

22) **galvenais aktuārs** — privātā pensiju fonda amatpersona, kura novērtē pensiju plānos ietvertās saistības un izveidoto tehnisko rezervju pietiekamību;

23) **tehniskās rezerves** — iespējamās pensiju fonda saistības, kas aprēķinātas atbilstoši pensiju fonda piedāvājumiem noteikto iemaksu plāniem ar garantētu ienesīgumu, noteikto izmaksu plāniem un pensiju plāniem ar paredzētu biometrisku risku segumu;

24) **riska kapitāla tirgus** — tirgus, kas piedāvā kapitālu komercsabiedrību finansēšanai to attīstības stadijā;

25) **kritiskās situācijas analīze** — analīze, ko veic pensiju fonds, lai noteiktu un izvērtētu dažādu ārkārtēju, bet iespējami nelabvēlīgu notikumu vai tirgus nosacījumu izmaiņu potenciālo ietekmi uz pensiju plāna ieguldījumu portfeli.

(*Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.*)

2.pants. Likuma mērķis

Šis likums nosaka papildpensijas uzkrāšanu gan noteikto iemaksu plānā, gan noteikto izmaksu plānā, privāto pensiju fondu veidus, to darbības pamatus, pensiju plānu veidus, pensiju plānu dalībnieku tiesības un pienākumus, līdzekļu pārvaldīšanu, līdzekļu turētāja kompetenci, kā arī valsts uzraudzību pār šīm darbībām.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

3.pants. Privātā pensiju fonda jēdziens

(1) Privātais pensiju fonds (turpmāk — pensiju fonds) ir komercreģistrā ierakstīta akciju sabiedrība, kurai Finanšu un kapitāla tirgus komisija šajā likumā noteiktajā kārtībā ir izsniegusi licenci pensiju fonda darbībai (turpmāk — licence).

(1¹) Pensiju fonds saskaņā ar šo likumu un pensiju plāniem uzkrāj un iegulda pensiju plānu dalībnieku pašu izdarītās un viņu labā brīvprātīgi izdarītās naudas līdzekļu iemaksas, lai nodrošinātu šiem dalībniekiem papildpensiju.

(2) Pensiju fonds drīkst emitēt tikai vārda akcijas. Pensiju fonda akcijas nedrīkst laist publiskajā apgrozībā.

(3) Pensiju fonds drīkst veikt tikai šajā likumā paredzēto darbību.

(4) Pensiju fondam, kas piedāvā vienīgi noteikto iemaksu plānu bez garantēta ienesīguma vai šajā plānā neparedz biometrisko risku segumu, ienākumu pārsniegumu pār izdevumiem nevar izņemt vai izmaksāt akcionāriem dividendēs, un tas pilnībā ieskaitāms pensiju plānu dalībnieku individuālajos kontos atbilstoši šā likuma prasībām.

(5) Pensiju fonda pamatkapitālā var ieguldīt tikai naudas līdzekļus, izņemot gadījumus, kad ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauju pensiju fonds tiek reorganizēts.

(6) Pensiju fonds nedrīkst ņemt aizņēmumus no pensiju plāna izrietošo saistību izpildei, izņemot aizņēmumus īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

4.pants. Pensiju fondu veidi

(1) Pensiju fondi var būt slēgti vai atklāti.

(2) Slēgtam pensiju fondam var būt viens vai vairāki pensiju plāni. Slēgtā pensiju fonda pensiju plānu dalībnieki var būt tikai personas, kuras, uzsākot dalību pensiju plānā, ir pensiju fonda viena dibinātāja (akcionāra) vai vairāku dibinātāju (akcionāru) darbinieki.

(3) Atklāts pensiju fonds ir tāds pensiju fonds, kura dibinātāji (akcionāri) ir šā likuma 6.panta otrajā daļā minētās juridiskās personas.

(4) Atklātam pensiju fondam var būt viens vai vairāki pensiju plāni. Par dalībnieku šajos pensiju plānos uz līguma pamata var kļūt ikviena fiziskā persona šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 12.11.2002.)

5.pants. Pensiju fonda nosaukums

Fonda nosaukumā jābūt ietvertai vārdkopai "pensiju fonds" ar norādi, vai tas ir slēgts vai atklāts pensiju fonds. Tikai tiem pensiju fondiem, kas dibināti šajā likumā noteiktajā kārtībā, ir tiesības izmantot savā nosaukumā šo vārdkopu.

II nodaļa Pensiju fonda dibināšana

6.pants. Pensiju fonda dibinātāji (akcionāri)

(1) Par slēgtā pensiju fonda dibinātājiem (akcionāriem) var būt tikai tādas personas (darba devēji), kuras noslēdz ar pensiju fondu kolektīvās dalības līgumu.

(2) Par atklātā pensiju fonda dibinātājiem (akcionāriem) var būt tikai:

1) banka, kura ir saņēmusi licenci kredītiestādes darbības veikšanai dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī;

2) dzīvības apdrošināšanas sabiedrība, kura ir saņēmusi licenci dzīvības apdrošināšanas veikšanai dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī.

(3) Persona, kas vēlas iegādāties pensiju fonda akcijas, par to informē Finanšu un kapitāla tirgus komisiju vismaz mēnesi pirms darījuma veikšanas, norādot akciju skaitu un akcionāru, kas pārdos akcijas. Finanšu un kapitāla tirgus komisija mēneša laikā pēc informācijas saņemšanas var prasīt papildu informāciju vai aizliegt veikt šādu darījumu.

(4) Ja pēc atklāta pensiju fonda darbības uzsākšanas pensiju fonda akcionārs vairs neatbilst šā panta otrajā daļā noteiktajām prasībām, tam piederušās akcijas atsavināmas Komerclikumā noteiktajā kārtībā. Ja neviens no atklāta pensiju fonda akcionāriem vairs neatbilst šā panta otrajā daļā noteiktajām prasībām, Finanšu un kapitāla tirgus komisija nosaka termiņu, līdz kuram akcionāriem ir jāatsavina akcijas tādai personai, kura atbilst prasībām, kas šā panta otrajā daļā noteiktas atklāta pensiju fonda akcionāram, vai nosaka citus pasākumus, kas veicami šā pensiju fonda darbības turpināšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.08.1998., 01.06.2000., 10.10.2002., 20.11.2003., 18.03.2004. un 10.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

7.pants. Pensiju fonda statūti

(1) Pensiju fonda dibinātāji izstrādā un apstiprina (pieņem) fonda statūtus saskaņā ar šo likumu un Komerclikumu.

(2) Pensiju fonda statūtu grozījumi nedrīkst ar atpakaļejošu datumu pasliktināt pensiju plānu dalībnieku vai trešo personu stāvokli un ierobežot tās tiesības, kuras faktiski iegūtas līdz attiecīgo statūtu grozījumu pieņemšanai.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

8.pants. Pensiju fonda licencēšana

(1) Pensiju fonda darbības veikšanai ir nepieciešama licence, kuru izsniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Pensiju fonds ir tiesīgs uzsākt darbību tikai pēc šādas licences saņemšanas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā. Pensiju fonds ir tiesīgs piedāvāt pensiju plānu, kas atbilst licences nosacījumiem. Licences nosacījumos norāda pensiju plāna veidu un informāciju par to, vai tajā var ietvert garantēto ienesīgumu vai paredzēt biometrisko risku segumu.

(2) Licence tiek izsniegta bez termiņa ierobežojuma. Ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija pensiju fondam ir anulējusi licenci, tā netiek atjaunota.

(3) Lai saņemtu licenci, pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šādus dokumentus:

1) iesniegumu licences saņemšanai, kurā norādīti tam pievienotie dokumenti;

2) dokumentu, kas apliecina sākotnējā kapitāla samaksu;

- 3) pensiju fonda akcionāru sarakstu, norādot to firmu, juridisko adresi, reģistrācijas numuru un vietu. Ārvalstīs reģistrētas juridiskās personas iesniedz arī reģistrācijas dokumentu apstiprinātas kopijas;
- 4) paziņojumu, kuru aizpilda katrs pensiju fonda padomes un valdes loceklis, pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītājs, galvenais aktuārs, kā arī persona, kura ir pilnvarota pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā. Paziņojumā norādāma šāda informācija:
  - a) pensiju fonda firma un amats, uz kuru persona kandidē,
  - b) vārds, uzvārds, dzimšanas gads un datums, personas kods (ja tāds ir) un pilsonība,
  - c) izglītība (zinātniskais grāds),
  - d) kvalifikācijas paaugstināšana,
  - e) vai ir bijusi sodāmība,
  - f) vai ir bijušas atņemtas tiesības veikt komercdarbību,
  - g) iepriekšējās darbavietas pēdējo 10 gadu laikā un darba pienākumu īss apraksts;
- 5) šīs daļas 4.punktā minēto personu pasēs vai cita personu apliecinoša dokumenta tās lapas kopiju, kurā norādīti personas identifikācijas dati [vārds, uzvārds, dzimšanas gads un datums, personas kods (ja tāds ir)], un izglītību apliecinošu dokumentu kopijas;
- 6) organizatoriskās un vadības struktūras aprakstu, kurā skaidri norādīti padomes (ja tāda izveidota) un valdes locekļu pienākumi un pilnvaras, kā arī precīzi noteikti un sadalīti citu pensiju fonda amatpersonu uzdevumi un pienākumi;
- 7) grāmatvedības politikas aprakstu, norādot uzskaites organizācijas galvenos principus;
- 8) vadības informācijas sistēmas aprakstu;
- 9) informācijas sistēmas aizsardzības noteikumus;
- 10) iekšējās kontroles sistēmas aprakstu;
- 11) aizdomīgu finanšu darījumu identifikācijas procedūras aprakstu;
- 12) darbības plānu turpmākajiem trim gadiem, kurā norāda pensiju plānu dalībnieku skaita prognozi (katram pensiju plānam), iemaksu un izmaksu apjomu prognozes (katram pensiju plānam), atsevišķi norādot iemaksu un izmaksu apjoma prognozi biometrisko risku segumam, privātā pensiju fonda administratīvo izdevumu prognozi un to segšanas avotus;
- 13) šā likuma 20.panta devītās daļas prasībām atbilstošu līgumu ar līdzekļu pārvaldītāju;
- 14) šā likuma 21.panta septītās daļas prasībām atbilstošu līgumu ar līdzekļu turētāju;
- 15) atbilstoši šā likuma 9.panta prasībām izstrādātu pensiju plānu (divos eksemplāros). Šo plānu pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai arī elektroniski, nosūtot to uz šīs komisijas elektroniskā pasta adresi vai kopā ar dokumentiem iesniedzot attiecīgo tehnisko informācijas nesēju;
- 16) atbilstoši šā likuma 23.panta 10.¹ daļas prasībām katram pensiju plānam izstrādātas ieguldījumu politikas aprakstu;

17) individuālās dalības līguma paraugu, ja pensiju fonda pensiju plānā paredzēta dalībnieku tieša dalība, noslēdzot individuālās dalības līgumu;

18) tās kārtības aprakstu, kādā pensiju fonds reģistrē un uzskaita individuālās un kolektīvās dalības līgumus (turpmāk — dalības līgums). Dalības līgumu reģistrāciju un uzskaiti drīkst veikt tikai elektroniski, nodrošinot iespēju trešajām personām izsekot grozījumu izdarīšanai reģistra ierakstos. Par dalības līgumu tūlītēju reģistrāciju un uzskaiti atbilstoši apstiprinātajai kārtībai ir atbildīgs pensiju fonds. Dalības līguma noteikumi un nosacījumi nedrīkst būt pretrunā ar pensiju plāna noteikumiem;

19) šā likuma 14.panta četrpadsmitajā daļā minētajā gadījumā — pensiju fonda izstrādātas interešu konflikta situāciju novēršanas politikas aprakstu.

(4) Ja pensiju fonds vēlas piedāvāt noteikto izmaksu plānu vai noteikto iemaksu plānu ar garantētu ienesīgumu vai pensiju plānā paredzēt biometrisko risku segumu, papildus šā panta trešajā daļā minētajiem dokumentiem iesniedz:

1) pensiju plānā paredzētā garantētā ienesīguma, papildpensijas un biometrisko risku aprakstu;

2) iemaksu aprēķināšanas metodiku, atsevišķi norādot iemaksu aprēķināšanu biometrisko risku segumam;

3) tehnisko rezervju aprēķināšanas metodiku;

4) tehnisko rezervju apjoma prognozi turpmākajiem trim darbības gadiem;

5) darbībai nepieciešamā pašu līdzekļu apjoma prognozi turpmākajiem trim darbības gadiem un tā nodrošināšanas kārtību.

(5) Šā panta trešās daļas 4.punktā minētajā paziņojumā sniegtās informācijas patiesumu ar parakstu apliecina persona, attiecībā uz kuru paziņojums sagatavots, kā arī pensiju fonda valdes priekšsēdētājs.

(6) Finanšu un kapitāla tirgus komisija izskata pensiju fonda iesniegumu par licences piešķiršanu un pieņem lēmumu ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc tam, kad saņemti visi šajā likumā noteiktie lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti, kas sagatavoti un noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

(7) Ja līdz lēmuma pieņemšanai par attiecīgās licences izsniegšanu notiek izmaiņas Finanšu un kapitāla tirgus komisijai sniegtajā informācijā vai dokumentos tiek izdarīti grozījumi, pensiju fonda pienākums ir nekavējoties iesniegt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai jauno informāciju vai attiecīgo dokumentu pilnu tekstu ar izdarītajiem grozījumiem.

(8) Finanšu un kapitāla tirgus komisija licenci neizsniedz, ja:

1) dibinot pensiju fondu, nav ievērots šis likums vai citi komercdarbību regulējošie normatīvie akti;

2) pensiju fonda padomes vai valdes locekļi, galvenais aktuārs, pensiju fonda iekšējo kontroli veicošais iekšējās kontroles dienesta vadītājs neatbilst šajā likumā noteiktajām prasībām;

3) pensiju fonda uzskaites un grāmatvedības sistēma vai pensiju plānu dalībnieku individuālo kontu kārtošanas sistēma neatbilst iesniegtajam aprakstam, pensiju fonda organizatoriskās un vadības struktūras aprakstam vai reģistrēšanai iesniegtajam pensiju fonda pensiju plānam;

4) iesniegtie dokumenti satur nepatiesas vai nepilnīgas ziņas;

5) pensiju fonda plānotā darbība neatbilst šajā likumā un citos komercdarbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

8.¹ pants. Licences pārreģistrācija un dublikāta izsniegšana

(1) Ja tiek mainīta pensiju fonda firma, Finanšu un kapitāla tirgus komisija pārreģistrē pensiju fonda licenci.

(2) Pensiju fonda iesniegumu par pensiju fonda licences pārreģistrāciju iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc tam, kad reģistrētas izmaiņas par firmu.

(3) Finanšu un kapitāla tirgus komisija pārreģistrē licenci ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc attiecīgā iesnieguma saņemšanas.

(4) Ja licence ir nozaudēta, pensiju fonds nekavējoties iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegumu par licences dublikāta izsniegšanu.

(5) Finanšu un kapitāla tirgus komisija izsniedz licences dublikātu ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc attiecīgā iesnieguma saņemšanas.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

8.² pants. Licences nosacījumu maiņa

(1) Ja pensiju fonds vēlas, lai tam izsniegtajā licencē tiktu mainīti nosacījumi, tas iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai attiecīgu iesniegumu un atbilstoši licences nosacījumu maiņai precizētus šā likuma 8.panta trešās daļas 12., 15., 16. un 17.punktā minētos dokumentus, kā arī, ja nepieciešams, grozījumus līgumos ar līdzekļu pārvaldītāju un līdzekļu turētāju.

(2) Ja pensiju fonds vēlas piedāvāt noteikto izmaksu plānu vai noteikto iemaksu plānu ar garantētu ienesīgumu vai pensiju plānā paredzēt biometrisko risku segumu, papildus šā panta pirmajā daļā minētajiem dokumentiem tas iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šā likuma 8.panta trešajā daļā minētos dokumentus, kā arī informāciju par galveno aktuāru atbilstoši šā likuma 8.panta trešās daļas 4.punktam.

(3) Finanšu un kapitāla tirgus komisija mēneša laikā pēc visu šajā pantā paredzēto un atbilstoši normatīvo aktu prasībām sagatavoto un noformēto dokumentu saņemšanas izskata pensiju fonda iesniegumu.

(4) Finanšu un kapitāla tirgus komisija var pieņemt lēmumu par licences nosacījumu nemainīšanu, ja:

1) iesniegtie dokumenti satur nepatiesas vai nepilnīgas ziņas;

2) pensiju fonda uzskaites un grāmatvedības sistēma vai pensiju plānu dalībnieku individuālo kontu kārtošanas sistēma neatbilst iesniegtajam aprakstam, pensiju fonda organizatoriskās un vadības struktūras aprakstam vai reģistrēšanai iesniegtajam pensiju fonda pensiju plānam;

3) pensiju fonda plānotā darbība neatbilst šajā likumā un citos komercdarbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

4) pensiju fonda galvenais aktuārs neatbilst šajā likumā noteiktajām prasībām;

5) pensiju fondā tiek īstenots finansiālā stāvokļa uzlabošanas plāns;

6) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā termiņā pensiju fonds nav novērsis tās konstatētos pārkāpumus.

(5) Valsts nodeva par licences nosacījumu maiņu nav jāmaksā.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

8.³ pants. Ārpakalpojumu sniegšana

(1) Darbības, kuras nepieciešamas pensiju fonda darbības nodrošināšanai, pensiju fonds var deleģēt vienam vai vairākiem ārpakalpojumu sniedzējiem, kuri, pamatojoties uz rakstveida līgumu ar pensiju fondu, apņemas sniegt vai sniedz pensiju fondam ārpakalpojumus un kuriem ir atbilstoša kvalifikācija un pieredze minēto pakalpojumu sniegšanā.

(2) Saskaņā ar pensiju plāna noteikumiem uzkrāto līdzekļu pārvaldīšanu un turēšanu veic pensiju fonda izraudzīts pensiju plāna līdzekļu pārvaldītājs un pensiju plāna līdzekļu turētājs atbilstoši šā likuma 20., 21. un 21.¹ pantā noteiktajai kārtībai.

(3) Pensiju fonda iekšējās revīzijas veikšanu kā ārpakalpojumu var deleģēt vienīgi zvērinātam revidentam, zvērinātu revidentu komercsabiedrībai vai pensiju fonda mātes sabiedrības iekšējās revīzijas (audita) dienestam, ievērojot šā likuma 14.panta trešajā un sestajā daļā noteiktās prasības pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītājam.

(4) Pensiju fonds nedrīkst deleģēt:

- 1) pensiju fonda pārvaldes institūciju pienākumus;
- 2) pensiju fonda licencē atļauto funkciju kopuma veikšanu pilnībā.

(5) Lai pensiju fonds varētu uzsākt ārpakalpojumu saņemšanu, tas izstrādā attiecīgu ārpakalpojumu izmantošanas politiku un procedūru, kas nosaka:

- 1) kārtību, kādā pensiju fondā tiek pieņemti lēmumi par ārpakalpojumu izmantošanu;
- 2) ārpakalpojuma līguma slēgšanas, izpildes uzraudzības un izbeigšanas kārtību;
- 3) personas (amatpersonas un darbiniekus) un struktūrvienības, kas atbildīgas par sadarbību ar ārpakalpojumu sniedzēju un saņemtā ārpakalpojuma apjoma un kvalitātes uzraudzību, kā arī šo personu tiesības un pienākumus;
- 4) pensiju fonda rīcību gadījumā, kad ārpakalpojumu sniedzējs nepilda vai nevarēs pildīt ārpakalpojuma līguma noteikumus.

(6) Šā panta piektajā daļā minēto politiku un procedūru pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai pirms ārpakalpojumu saņemšanas. Finanšu un kapitāla tirgus komisija 30 dienu laikā pēc minēto dokumentu saņemšanas izskata un izvērtē to atbilstību šā likuma prasībām.

(7) Ja tiek deleģēta pensiju fonda grāmatvedības kārtošana, informācijas tehnoloģiju, sistēmu pārvaldība vai attīstīšana vai iekšējās kontroles organizēšana, pensiju fonds papildus šā panta piektajā daļā minētajiem dokumentiem iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegumu par ārpakalpojuma izmantošanu un ārpakalpojuma līguma oriģinālu vai kopiju, kuras īstumu ir apliecinājusi persona, kas ir tiesīga pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā. Ārpakalpojumu sniedzējs drīkst uzsākt šajā daļā minētā pakalpojuma sniegšanu, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija 30 dienu laikā pēc ārpakalpojuma līguma saņemšanas nenosūta pensiju fondam lēmumu, ar kuru aizliedz pensiju fondam saņemt attiecīgo ārpakalpojumu no ārpakalpojumu sniedzēja. Pārējo ārpakalpojumu deleģēšanas gadījumos pensiju fonds piecu darbdienu laikā pēc ārpakalpojuma līguma noslēgšanas informē par to Finanšu un kapitāla tirgus komisiju.

(8) Ārpakalpojuma līgumā iekļauj vismaz šādus noteikumus:

- 1) saņemamā ārpakalpojuma aprakstu;
- 2) precīzas ārpakalpojuma apjoma un kvalitātes prasības;
- 3) pensiju fonda un ārpakalpojumu sniedzēja tiesības un pienākumus, to skaitā:
  - a) pensiju fonda tiesības pastāvīgi uzraudzīt ārpakalpojuma sniegšanas kvalitāti,
  - b) pensiju fonda tiesības dot ārpakalpojumu sniedzējam obligāti izpildāmus norādījumus jautājumos, kas saistīti ar ārpakalpojuma godprātīgu, kvalitatīvu, savlaicīgu un normatīvajiem aktiem atbilstošu izpildi,
  - c) pensiju fonda tiesības pieprasīt ārpakalpojumu sniedzējam un ārpakalpojumu sniedzēja pienākumu pēc rakstveida pieprasījuma saņemšanas nekavējoties izbeigt ārpakalpojuma līgumu;
- 4) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas tiesības iepazīties ar šā panta desmitajā daļā minētajiem dokumentiem un pieprasīt no ārpakalpojumu sniedzēja citu informāciju, kas saistīta ar ārpakalpojuma sniegšanu un ir nepieciešama Finanšu un kapitāla tirgus komisijas funkciju veikšanai.
- (9) Ja šajā pantā minētajos dokumentos tiek izdarīti grozījumi, pensiju fonds piecu darbdienu laikā pēc attiecīgo grozījumu apstiprināšanas iesniedz tos Finanšu un kapitāla tirgus komisijai zināšanai.
- (10) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības veikt ārpakalpojumu sniedzēja darbības pārbaudi tā atrašanās vai ārpakalpojuma sniegšanas vietā, iepazīties ar visiem dokumentiem, dokumentu un grāmatvedības reģistriem, izgatavot to kopijas, kā arī pieprasīt no ārpakalpojumu sniedzēja informāciju, kas saistīta ar ārpakalpojuma sniegšanu un ir nepieciešama Finanšu un kapitāla tirgus komisijas funkciju veikšanai.
- (11) Finanšu un kapitāla tirgus komisija aizliedz pensiju fondam saņemt plānoto ārpakalpojumu no ārpakalpojumu sniedzēja, ja:
  - 1) nav ievērotas šā likuma prasības;
  - 2) ārpakalpojuma saņemšana var aizskart pensiju plāna dalībnieku intereses;
  - 3) ārpakalpojuma saņemšana var radīt ierobežojumus pensiju fonda pārvaldes institūcijām veikt tām normatīvajos aktos, statūtos vai citos pensiju fonda iekšējos normatīvajos aktos noteiktos pienākumus;
  - 4) ārpakalpojuma saņemšana liegs vai radīs ierobežojumus Finanšu un kapitāla tirgus komisijai veikt tai šajā likumā noteiktās funkcijas;
  - 5) ārpakalpojuma līgums neatbilst šim likumam un nesniedz skaidru un patiesu priekšstatu par pensiju fonda un ārpakalpojumu sniedzēja paredzamo sadarbību un ārpakalpojuma apjoma un kvalitātes prasībām.
- (12) Ārpakalpojuma saņemšana neatbrīvo pensiju fondu no atbildības par šajā likumā vai ārpakalpojuma līgumā noteikto saistību izpildi.
(28.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

III nodaļa

Pensiju plāns un dalība tajā

9.pants. Pensiju plāns un tā grozījumi

(1) Pensiju plānu izstrādā attiecīgais pensiju fonds, bet to reģistrē Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

(2) Pensiju plāna nosaukumā iekļaujami vārdi "pensiju plāns". Tikai tiem pensiju plāniem, kuri izveidoti un reģistrēti šajā likumā noteiktajā kārtībā, ir tiesības nosaukumā iekļaut vārdus "pensiju plāns".

(3) Jebkāda naudas līdzekļu iemaksa, uzkrāšana, ieguldīšana pensiju fondā vai izmaksa papildpensijas nodrošināšanai var notikt vienīgi atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas reģistrētajam pensiju plānam.

(4) Pensiju fonds iesniedz dokumentus pensiju plāna reģistrācijai vienlaikus ar iesniegumu licences saņemšanai.

(5) Ja pēc licences izsniegšanas pensiju fonds izstrādā jaunu pensiju plānu un vēlas to reģistrēt Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, tas iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegumu pensiju plāna reģistrācijai un šā likuma 8.panta trešās daļas 15., 16. un 17.punktā minētos dokumentus, kā arī, ja nepieciešams, grozījumus līgumos ar līdzekļu pārvaldītāju un līdzekļu turētāju. Finanšu un kapitāla tirgus komisija izskata pensiju fonda iesniegtos dokumentus un lēmumu par pensiju plāna reģistrāciju vai atteikumu reģistrēt pensiju plānu pieņem 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemti visi šajā likumā noteiktie lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti, kas sagatavoti un noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

(6) Pensiju plānā norāda:

1) pensiju fonda veidu, nosaukumu un juridisko adresi;

2) pensiju plāna nosaukumu;

3) informāciju par līdzekļu pārvaldītāju un līdzekļu turētāju;

4) kritērijus un nosacījumus, kas attiecas uz dalībnieku izstāšanos no pensiju plāna;

5) līdzekļu iemaksas kārtību un sekas šīs kārtības pārkāpšanas gadījumos;

6) pensiju plānu dalībnieku individuālo kontu, veikto iemaksu un uzkrātā papildpensijas kapitāla aprēķināšanas un uzskaites noteikumus;

7) pensijas vecuma noteikumus;

8) kārtību, kādā papildpensijas saņēmējam atbilstoši noteikto iemaksu plānam izmaksājams papildpensijas kapitāls;

9) citus gadījumus, kad veicama papildpensijas kapitāla izmaksa, un kārtību, kādā tās izmaksājamas šādos gadījumos;

10) ieguldīšanas noteikumus, kas tiks ievēroti pensiju plānā, un ar ieguldījumiem saistīto risku aprakstu un ienākumu sadales kārtību;

11) kārtību, kādā sedzami pensiju plāna izdevumi un sniedzama informācija par maksimālajiem maksājumiem pensiju plāna pārvaldei un līdzekļu pārvaldītājam, un līdzekļu turētājam izmaksājamās

atlīdzības apmēru, kā arī kārtību, kādā pensiju plānu dalībnieki informējami par šim pensiju plāna izmaksām;

12) citas pensiju plānam nepieciešamās ziņas;

13) kārtību, kādā pensiju plāna dalībniekam un papildpensijas saņēmējam tiks nodrošināta šā likuma 24.pantā minētā informācija;

14) noteikto iemaksu plānam ar garantētu ienesīgumu — papildus arī garantiju aprakstu;

15) noteikto izmaksu plānam — papildus arī papildpensijas izmaksu apjomu un periodu, kā arī papildpensijas izmaksāšanas kārtību;

16) pensiju plānam ar biometrisku risku segumu — papildus arī sedzamos biometriskos riskus, maksājumu apmēru un kārtību paredzēto risku iestāšanās gadījumā.

(7) Pensiju plānā var paredzēt, ka tā dalībnieks, sasniedzot pensiju plānā noteikto vecumu, var turpināt dalību šajā plānā, papildus vienojoties ar pensiju fondu par papildpensijas izmaksāšanas kārtību. Ja pensiju plānā ir paredzēta iespēja saņemt papildpensijas kapitālu pa daļām, pensiju fonds vienlaikus ar pensiju plānu iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai pensiju fonda valdes apstiprinātu papildpensijas kapitāla izmaksāšanas metodiku.

(8) Pensiju plānam, par kura saistību izpildi atbildību uzņēmis iemaksas veicošais darba devējs, drīkst būt tikai viens dalības līgums, kas noslēgts ar iemaksas veicošo darba devēju, kurš garantējis šo saistību izpildi.

(9) Pēc pensiju plāna reģistrēšanas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā grozījumus tajā drīkst izdarīt vienīgi ar šīs komisijas rakstveida piekrišanu.

(10) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas rakstveida piekrišana pensiju plāna grozījumiem nav nepieciešama, ja grozījumi tajā tiek izdarīti sakarā ar pensiju fonda amatpersonu, pensiju fonda, pensiju fonda līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja firmas vai juridiskās adreses maiņu. Šādā gadījumā pensiju plāna grozījumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to apstiprināšanas, un pensiju fonds septiņu dienu laikā pēc grozījumu apstiprināšanas iesniedz tos Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.

(11) Lai saņemtu atļauju izdarīt grozījumus pensiju plānā, pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šādus dokumentus:

1) iesniegumu par grozījumu izdarīšanu pensiju plānā;

2) pensiju fonda valdes motivētu lēmumu (apliecinātu kopiju vai izrakstu) par pensiju plāna grozījumu nepieciešamību;

3) pensiju plāna grozījumus (divos eksemplāros);

4) pensiju plāna tekstu, kurā iekļauti grozījumi. Pilnu pensiju plāna tekstu pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tikai elektroniski, nosūtot to uz šīs komisijas elektroniskā pasta adresi vai kopā ar dokumentiem iesniedzot attiecīgo tehnisko informācijas nesēju.

(12) Finanšu un kapitāla tirgus komisija iesniegumu par grozījumu izdarīšanu pensiju plānā izskata un lēmumu pieņem 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemti visi šajā likumā noteiktie lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti, kas sagatavoti un noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

(13) Ja pensiju plāna grozījumos tiek paredzēts grozīt pensiju plāna ieguldīšanas noteikumus, palielināt administratīvās izmaksas vai līdzekļu pārvaldītājam vai līdzekļu turētājam maksājamās

atlīdzības apjomu, pensiju fonds nosaka, ka pensiju plāna grozījumi stājas spēkā ne agrāk kā sešus mēnešus (ja par dalību attiecīgajā pensiju plānā ir noslēgts vismaz viens kolektīvās dalības līgums) vai ne agrāk kā mēnesi (ja par dalību pensiju plānā ir noslēgti vienīgi individuālās dalības līgumi) pēc tam, kad saņemta Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauja izdarīt grozījumus pensiju plānā un attiecīgā pensiju plāna dalībniekiem un papildpensijas saņēmējiem nosūtīts rakstveida paziņojums par pensiju plāna grozījumiem.

(14) Šā panta trīspadsmitajā daļā minētos termiņus pensiju fonds var neievērot, ja kopā ar pensiju plāna grozījumiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniedz apliecinājumu, ka attiecīgā pensiju plāna komiteja (ja pensiju plāna dalībnieki attiecīgajā pensiju plānā piedalās saskaņā ar kolektīvās dalības līgumu) vai pensiju plāna dalībnieki (ja pensiju plāna dalībnieki attiecīgajā pensiju plānā piedalās saskaņā ar individuālās dalības līgumu) neiebilst pret šādu grozījumu izdarīšanu pensiju plānā.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

9.¹ pants. Sniedzamo pakalpojumu publiska sludināšana (reklāma)

(1) Jebkāda pensiju fonda darbības un sniedzamo pakalpojumu publiska sludināšana (reklāma) jebkurā formā var notikt vienīgi atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas reģistrētajam pensiju plānam. Reklamējot tādu pensiju fonda piedāvāto noteikto iemaksu plānu, kurš negarantē ienesīgumu, nedrīkst nekādā veidā garantēt peļņu vai noteiktu ienesīguma līmeni. Ja tiek norādīts uz pensiju plāna ienesīgumu, nepieciešams informēt, ka līdzšinējais ienesīgums negarantē līdzīgu ienesīgumu nākotnē.

(2) Pensiju plāna reklāmā (ievietojot sludinājumus vai publiski paziņojot pensiju plāna noteikumus) norāda:

- 1) pensiju plāna nosaukumu;
- 2) pensiju fonda firmu un juridisko adresi;
- 3) pensiju plāna līdzekļu pārvaldītāja nosaukumu un juridisko adresi;
- 4) pensiju plāna līdzekļu turētāja nosaukumu un juridisko adresi;
- 5) vietu, kur var iepazīties ar pensiju plānu un tā ieguldījumu politiku.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

10.pants. Dalība pensiju plānā

(1) Pensiju plāna dalībnieks var uzkrāt sev papildpensiju, tikai piedaloties noteiktā pensiju plānā.

(2) Pensiju plāna dalībnieki var piedalīties pensiju plānā gan tieši, gan ar savu darba devēju starpniecību.

(3) Pensiju plāna dalībnieki piedalās pensiju plānā tieši, noslēdzot ar atklāto pensiju fondu individuālās dalības līgumu. Ja individuālās dalības gadījumā iemaksas pensiju plāna dalībnieka labā veic cita persona, individuālās dalības līgumā norāda arī iemaksas veicošās personas identifikācijas datus, kas tiek sniegti atbilstoši noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu regulējošo normatīvo aktu prasībām. Individuālās dalības līguma noteikumus pensiju fonda valde iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai. Pensiju fonds drīkst slēgt individuālās dalības līgumus atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegtajiem noteikumiem, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija 10 dienu laikā no individuālās dalības līguma noteikumu saņemšanas dienas nav cēlusi motivētus iebildumus par to neatbilstību šā likuma prasībām.

(4) Pensiju plāna dalībnieki piedalās pensiju plānā ar sava darba devēja starpniecību, ja darba devējs ir noslēdzis ar atklāto vai slēgto pensiju fondu kolektīvās dalības līgumu, turklāt kolektīvās dalības

līgumu ar slēgto pensiju fondu drīkst slēgt vienīgi tajos gadījumos, kad attiecīgais darba devējs ir arī viens no šā paša slēgtā pensiju fonda dibinātājiem (akcionāriem). Darba devēja un darbinieku tiesiskās attiecības, kas rodas sakarā ar pensiju plāna ieviešanu un darbinieku dalību tajā, regulē darba līgums vai darba koplīgums.

(5) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu.)*

(6) Ja darba devējs ir noslēdzis kolektīvās dalības līgumu ar atklāto vai slēgto pensiju fondu, darba devējs un darbinieki, kas piedalās pensiju plānā, kopīgi izveido pensiju plāna komiteju, kurā darba devēja darbinieku pārstāvība ir vienāda. Ja pensiju plānā piedalās mazāk par simt darba devēja darbinieku, pensiju plāna komitejas izveidošana nav obligāta.

(7) Pensiju plāna komiteja ir pensiju plāna kontroles institūcija, kas kontrolē attiecīgā pensiju plāna vadību un izpildi atbilstoši kolektīvās dalības līguma noteikumiem.

(8) Pensiju fondam pirms individuālās vai kolektīvās dalības līguma noslēgšanas ir pienākums iepazīstināt potenciālo pensiju plāna dalībnieku vai darba devēju ar pensiju plāna noteikumiem, īpaši izskaidrojot uz dalībnieku attiecināto atskaitījumu apmēru, dalības izbeigšanas nosacījumus un papildpensijas kapitāla izmaksas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.08.1998., 01.06.2000., 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

11.pants. Pensiju plāna un dalības līguma obligātie nosacījumi

(1) Nav spēkā kolektīvās vai individuālās dalības līgumi, kas pasliktina pensiju plānu dalībnieku stāvokli salīdzinājumā ar šajā likumā paredzēto.

(1¹) Ja darba devējs apņemas garantēt noteiktu izmaksu apjomu pensiju plāna papildpensijas saņēmējiem, tad pensiju plānā un kolektīvās dalības līgumā iekļauj noteikumu, kas nosaka, ka darba devēja pienākums ir veikt iemaksas savu darbinieku labā tādā apjomā, lai tiktu nodrošināts minēto izmaksu apjoms.

(2) Ja darba devējs pieņem lēmumu veikt iemaksas pensiju plānā, lai nodrošinātu papildpensiju saviem darbiniekiem, šis lēmums attiecināms uz visiem attiecīgā darba devēja darbiniekiem atbilstoši profesijai, darba stāžam un ieņemamam amatam, kā arī citiem objektīviem kritērijiem.

(3) To personu dalības jautājumi, uz kuriem attiecas vieni un tie paši šā panta otrajā daļā minētie objektīvie kritēriji, tiek risināti vienādi, un nav pieļaujama nekāda diskriminācija atkarībā no izcelsmes, mantiskā stāvokļa, rases un nacionālās piederības, dzimuma vai attieksmes pret reliģiju.

(4) Pensiju plāna dalībnieks, sasniedzot pensiju plānā noteikto pensijas vecumu, var rīkoties šādi:

1) saņemt papildpensiju atbilstoši pensiju plāna noteikumiem;

2) turpināt dalību pensiju plānā atbilstoši pensiju plāna noteikumiem un individuālās dalības līgumam.

(5) Pensiju plānā norādītais pensijas vecums nevar būt mazāks par 55 gadiem, izņemot speciālus pensiju plānus noteiktām profesijām, kuru sarakstu apstiprinājis Ministru kabinets.

(6) Tiesības saņemt izmaksas atbilstoši pensiju plāna noteikumiem pirms pensijas vecuma sasniegšanas ir tam pensiju plāna dalībniekam, kurš tiek atzīts par pirmās grupas invalīdu uz mūžu, vai — pensiju plāna dalībnieka nāves gadījumā — viņa norādītajai personai un mantiniekiem Civillikumā noteiktajā kārtībā.

(7) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu.)*

(8) Pensiju plāna dalībniekam ir tiesības pārskaitīt uzkrājumu papildpensijai vai tā daļu uz citu pensiju plānu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.10.2002. un 10.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

12.pants. Garantijas pensiju plāna dalībniekiem

(1) Pensiju plāna dalībniekam bez jebkādiem papildu nosacījumiem ir tiesības uz visu viņa individuālajā kontā uzkrāto papildpensijas kapitālu, izņemot šā likuma 13.panta pirmajā daļā paredzēto gadījumu, kad darba devējam, laužot kolektīvās dalības līgumu, ir tiesības pārskaitīt dalībnieka papildpensijas kapitālu uz citu pensiju fondu.

(2) Pensiju plānu naudas līdzekļi, finanšu instrumenti un cits īpašums turams, iegrāmatojams un pārvaldāms šķirti no pensiju fonda, līdzekļu turētāja, kā arī līdzekļu pārvaldītāja paša un citiem tā pārvaldē esošiem līdzekļiem.

(3) Ja pensiju fonds, līdzekļu turētājs vai līdzekļu pārvaldītājs pasludināts par maksātnespējīgu vai tiek likvidēts, pensiju plānu līdzekļus nedrīkst iekļaut pensiju fonda, līdzekļu turētāja vai līdzekļu pārvaldītāja — parādnieka mantā.

(4) Pensiju plāna dalībnieka paša vai viņa labā pensiju fondā iemaksātie naudas līdzekļi nekavējoties (ne vēlāk kā nākamajā darba dienā pēc dienas, kad naudas līdzekļi ieskaitīti pensiju plānam atvērtajā kontā) ieskaitāmi pensiju plāna dalībnieka individuālajā kontā.

(5) Individuālajā kontā uzkrātais papildpensijas kapitāls nekādā gadījumā nevar kļūt par līdzekļu pārvaldītāja, līdzekļu turētāja vai darba devēja īpašumu. Piedziņu pret papildpensijas kapitālu drīkst vērst tikai tad, ja ar tiesas spriedumu atzīts, ka pensiju plāna dalībnieks ir nodarījis zaudējumus trešajām personām, izdarot krimināli sodāmu nodarījumu.

(6) Pensiju plāna dalībniekam tiek nodrošināta iespēja turpināt dalību pensiju plānā, saņemot papildpensijas kapitālu un šajā likumā noteikto pensiju plāna dalībniekiem sniedzamo informāciju arī gadījumos, kad pensiju plāna dalībnieks pēc tam, kad uzsācis dalību pensiju plānā, pārceļas uz pastāvīgu dzīvi dalībvalstī vai ārvalstī.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

13.pants. Dalības izbeigšana

(1) Ja darba devējs vēlas izbeigt kolektīvās dalības līgumu, lai piedalītos citā pensiju fondā, viņam jāiesniedz attiecīgs pieprasījums pensiju fonda valdei un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai vismaz mēnesi iepriekš.

(2) Ja pensiju plāna dalībnieks vēlas izbeigt dalību pensiju plānā, lai piedalītos citā pensiju plānā, viņam jāiesniedz attiecīgs rakstveida pieprasījums pensiju fonda valdei (vai arī attiecīgajam darba devējam, ja dalībnieks piedalās pensiju plānā uz kolektīvās dalības līguma pamata) vismaz vienu kalendāra mēnesi iepriekš.

(3) Vienmēr, kad pieprasījumu pārskaitīt uzkrātos līdzekļus iesniedz darba devējs, kurš šos līdzekļus pensiju fondā iemaksā savu darbinieku labā, šādu pārskaitījumu var veikt tikai ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas piekrišanu.

(4) Pārskaitīt drīkst vienīgi to darbinieku labā uzkrātos līdzekļus, kuru rakstveida piekrišanu darba devējs ir saņēmis.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.08.1998., 01.06.2000., 20.11.2003., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

14.pants. Pensiju fonda pārvalde

(1) Pensiju fonda pārvaldes institūciju izveidošanu un darbību regulē Komerclikums, ciktāl šis likums

nenosaka citādi. Slēgtajam pensiju fondam padomes izveidošana nav obligāta.

(2) Pensiju fonds izveido efektīvas iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu visu ar pensiju fonda darbību saistīto risku savlaicīgu identifikāciju un pārvaldīšanu, pensiju plānu aktīvu efektīvu aizsardzību, pensiju fonda pārvaldes institūcijām sniegtās informācijas patiesumu un savlaicīgumu, likumu, citu normatīvo aktu, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvo noteikumu un rīkojumu, pensiju fonda izstrādāto politiku un procedūru ievērošanu, kā arī nodrošina pensiju fonda pastāvīgu, no izpildinstitūcijas neatkarīgu iekšējās kontroles sistēmas pārraudzību.

(3) Par pensiju fonda valdes locekli, iekšējās kontroles dienesta vadītāju, galveno aktuāru, kā arī personu, kura ir pilnvarota pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā, drīkst būt persona, kura atbilst šādām prasībām:

1) tā ir pietiekami kompetenta jomā, par kuru būs atbildīga, nodrošinot, ka pensiju fonda valde tiek izveidota tā, lai pensiju fonds būtu spējīgs pastāvīgi, profesionāli, kvalitatīvi un atbilstoši normatīvo aktu prasībām veikt papildpensijas uzkrāšanu;

2) tai ir augstākā izglītība un ne mazāk kā triju gadu atbilstoša profesionālā pieredze;

3) tai ir nevainojama reputācija;

4) tai nav atņemtas tiesības veikt komercdarbību.

(4) Galvenajam aktuāram ir nepieciešams aktuāru profesionālās organizācijas (asociācijas) apliecinājums par viņa profesionālo atbilstību galvenā aktuāra pienākumu veikšanai. Aktuāru profesionālajai organizācijai (asociācijai) ir jābūt Starptautiskās aktuāru asociācijas (*International Actuarial Association*) biedram.

(5) Par pensiju fonda padomes locekli drīkst būt persona, kura ir kompetenta finanšu vadības jautājumos un atbilst šā panta trešās daļas 3. un 4.punkta prasībām.

(6) Persona nedrīkst būt par pensiju fonda padomes locekli, valdes locekli, pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītāju, galveno aktuāru, kā arī tā nedrīkst būt pilnvarota pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā šādos gadījumos:

1) tā ir notiesāta par komercsabiedrības tīšu novešanu līdz maksātnespējai vai bankrotam (ļauņprātīgs bankrots) vai cita tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;

2) tā ir notiesāta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet atbrīvota no soda izciešanas sakarā ar noilgumu, apžēlošanu vai amnestiju;

3) pret to ierosinātā krimināllieta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ir izbeigta sakarā ar noilgumu vai amnestiju;

4) tā saukta pie kriminālatbildības par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet krimināllieta pret to izbeigta uz nereabilitējoša pamata.

(7) Jebkuras pārmaiņas, kas attiecas uz pensiju fonda padomes (ja šāda padome izveidota) un valdes sastāvu, kā arī pārmaiņas attiecībā uz pensiju fonda padomes un valdes locekļu kandidātiem, pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītāju, galveno aktuāru un personām, kuras pilnvarotas pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā, ir spēkā, ja tās iepriekš saskaņotas ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju.

(8) Lai saskaņotu šā panta trešajā daļā minēto personu kandidatūras, pensiju fondam par tām jāiesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šādi dokumenti:

- 1) iesniegums, kurā norādīti tam pievienotie dokumenti;
- 2) pensiju fonda pārvaldes institūcijas lēmuma par minētās personas iecelšanu attiecīgajā amatā kopija;
- 3) informācija un dokumenti (tos iesniedz atbilstoši šā likuma 8.panta trešās daļas 4. un 5.punkta prasībām) par personām, kuras kandidē uz attiecīgajiem amatiem.

(9) Personas, kuras kandidē uz pensiju fonda padomes vai valdes locekļa, galvenā aktuāra, iekšējās kontroles dienesta vadītāja amatu, stājas amatā, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemts iesniegums un šajā likumā noteiktie dokumenti par ieceltajām personām, nav izteikusi motivētus iebildumus attiecībā uz šo personu atbilstību likuma prasībām.

(10) Pensiju fonda pārvaldes institūcijai ir pienākums pašai vai pēc Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pieprasījuma nekavējoties atsaukt no amata šā panta trešajā daļā minētās personas, ja tās neatbilst šā panta prasībām.

(11) Ja Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdots administratīvais akts par šā panta sestajā daļā minēto personu atsaukšanu no amata tiek pārsūdzēts, pārsūdzēšana neaptur tā izpildi.

(12) Par interešu konfliktu šā likuma izpratnē uzskatāma situācija, kad pensiju fonds un ar to saistītās personas pieņem lēmumus par darījumiem ar pensiju plāna līdzekļiem un vienlaikus veic šo lēmumu izpildi vai to izpildes kontroli.

(13) Interešu konflikta novēršanai pensiju fonda padomes un valdes loceklis, pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītājs, galvenais aktuārs un personas, kuras ir tiesīgas pieņemt lēmumus pensiju fonda vārdā, savu amata pienākumu izpildē atturas no lēmumu pieņemšanas par pensiju fonda darījumiem, kuros šīm personām rodas vai var rasties interešu konflikts, kā arī ziņo pensiju fonda padomei par šādiem darījumiem.

(14) Ja pensiju fonds, līdzekļu pārvaldītājs, līdzekļu turētājs, ārpakalpojumu sniedzējs vai iemaksas veicošais darba devējs ir saistītas personas, pensiju fonds izstrādā interešu konflikta situāciju novēršanas politikas aprakstu, kas nodrošina iespējamo interešu konflikta situāciju savlaicīgu identificēšanu un pārvaldīšanu. Interešu konflikta situāciju novēršanas politikas aprakstā ietver darbinieku rīcību interešu konflikta situāciju novēršanai, tai skaitā nosaka:

1) ierobežotu piekļuvi informācijai, kas nav nepieciešama darba pienākumu veikšanai un kas izraisa vai var izraisīt interešu konfliktu;

2) atšķirīgu organizatorisko pakļautību, kas nodrošina to struktūrvienību savstarpējo neatkarību, kuras veic tādas darbības, kas izraisa vai var izraisīt interešu konfliktu;

3) to, ka nosacījumi darījumiem ar pensiju fondu saistītām personām nav atšķirīgi no nosacījumiem attiecībā uz līdzīgiem pensiju fonda darījumiem ar pensiju fondu nesaisītām personām un nav pretrunā ar pensiju plānu un tā dalībnieku interesēm.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

V nodaļa

Pensiju plānu komitejas un to darbība

(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

VI nodaļa

Pensiju plāna līdzekļu pārvaldīšana un turēšana

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

20.pants. Pensiju plāna līdzekļu pārvaldītājs

(1) Pensiju plāna aktīvus drīkst pārvaldīt vienīgi šādas komercsabiedrības:

1) kredītiestāde, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus Latvijā;

2) apdrošināšanas akciju sabiedrība, kura ir tiesīga nodarboties ar dzīvības apdrošināšanu Latvijā;

3) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus Latvijā;

4) ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, kura ir tiesīga sniegt pārvaldes pakalpojumus Latvijā.

(1¹) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajam sava pensiju plāna līdzekļu pārvaldītāja funkcijas var veikt arī pensiju fonds, kas izpilda šā likuma 22.¹ pantā noteiktās prasības attiecībā uz pašu līdzekļiem.

(2) Katrs pensiju fonds brīvi izvēlas pensiju plāna līdzekļu pārvaldītāju saskaņā ar šā likuma noteikumiem.

(3) Naudas līdzekļu un citu aktīvu pārvaldīšanas noteikumi tiek paredzēti līgumā, ko pensiju fonda valde slēdz ar līdzekļu pārvaldītāju. Lēmumu par šāda līguma noslēgšanu pieņem pensiju fonda valde. Līgums ar līdzekļu pārvaldītāju un jebkuri turpmākie grozījumi tajā iesniedzami Finanšu un kapitāla tirgus komisijai triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas.

(4) Pensiju plāna līdzekļu pārvaldītājs nodrošina pensiju plānā apstiprinātās ieguldījumu stratēģijas realizēšanu un noteikumu ievērošanu attiecībā uz pensiju plāna ieguldījumiem, veic norēķinus ar naudas līdzekļiem, kas iemaksāti saskaņā ar pensiju plānu, veic darījumus ar finanšu instrumentiem un citus darījumus ar pensiju plāna aktīviem atbilstoši šā likuma prasībām un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas reģistrētajiem pensiju plāniem.

(5) *(Izslēgta ar 28.05.2009. likumu.)*

(6) *(Izslēgta ar 18.03.2004. likumu.)*

(7) *(Izslēgta ar 18.03.2004. likumu.)*

(8) Līdzekļu pārvaldītājs ir atbildīgs par to, lai darījumi ar pensiju fondā uzkrāto papildpensiju kapitālu atbilstu likuma prasībām un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas reģistrētā pensiju plāna noteikumiem.

(9) Līgumā ar līdzekļu pārvaldītāju minimālais, kas jānorāda, ir:

1) informācijas apmaiņas kārtība, kas nodrošina šajā likumā noteikto līdzekļu pārvaldītāja pienākumu izpildi un pensiju fonda darbības pārskatu sagatavošanu;

2) līdzekļu pārvaldītāja pienākums informēt pensiju fondu par sava statusa izmaiņām atbilstoši šā likuma prasībām;

3) noteikums, ka līguma darbība izbeidzas tikai pēc tam, kad noslēgts līgums ar jaunu līdzekļu pārvaldītāju.

(01.06.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.10.2002., 20.11.2003., 18.03.2004., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

21.pants. Pensiju plāna līdzekļu turētājs

(1) Līdzekļu turētājs atbilstoši ar pensiju fonda valdi noslēgtā līguma noteikumiem pieņem iemaksas pensiju plāna kontos, saņem un tur finanšu instrumentus, kā arī dokumentu oriģinālus attiecībā uz naudas līdzekļiem un citu īpašumu, kas veido pensiju plāna aktīvus, maksājumu dokumentus par naudas kreditēšanu vai debetēšanu pensiju plāna naudas līdzekļu turēšanai izveidotajos banku kontos, izpilda rīkojumus, kas attiecas uz pensiju plāna līdzekļu un finanšu instrumentu pārvedumiem.

(2) Pensiju plāna līdzekļus var turēt vienīgi šādas komercsabiedrības:

1) kredītiestāde, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus Latvijā;

2) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus Latvijā.

(3) Pensiju fonda valde pieņem lēmumu par līguma slēgšanu ar pensiju plāna līdzekļu turētāju naudas līdzekļu, finanšu instrumentu un cita īpašuma drošai glabāšanai. Šāds līgums un jebkuri turpmākie grozījumi tajā iesniedzami Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ne vēlāk kā triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas.

(4) *(Izslēgta ar 28.05.2009. likumu.)*

(5) Līdzekļu turētājs veic norēķinus ar naudas līdzekļiem, saņem un pārved finanšu instrumentus, kas attiecas uz līdzekļu pārvaldītāja veiktajiem darījumiem.

(6) Līdzekļu turētājs seko un ziņo Finanšu un kapitāla tirgus komisijai un pensiju fondam, vai līdzekļu pārvaldītājs ievēro šā likuma un citu normatīvo aktu prasības attiecībā uz pensiju plāna ieguldījumiem un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas reģistrēto pensiju plānu, kā arī ieguldījumu (investīciju) noteikumus.

(7) Līgumā ar līdzekļu turētāju minimālais, kas jānorāda, ir:

1) informācijas apmaiņas kārtība, kas nodrošina šajā likumā noteikto līdzekļu turētāja pienākumu un uzdevumu izpildi, kā arī pensiju fonda darbības pārskatu sagatavošanu;

2) līdzekļu turētāja pienākums informēt pensiju fondu par sava statusa izmaiņām atbilstoši šā likuma prasībām;

3) līdzekļu turētāja pienākums sekot tam, lai līdzekļu pārvaldītāja darbība ar pensiju fonda attiecīgā pensiju plāna līdzekļiem atbilstu normatīvo aktu prasībām un pensiju plāna noteikumiem;

4) kontroles procedūra, kādu ir noteicis līdzekļu turētājs attiecībā uz līdzekļu pārvaldītāja rīkojumiem par darījumiem ar pensiju fonda pensiju plāna līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.08.1998., 01.06.2000., 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

21.¹pants. Līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja maiņa

(1) Ja pensiju fonds nolemj mainīt līdzekļu pārvaldītāju vai līdzekļu turētāju, tas triju darba dienu laikā pēc jaunā līguma noslēgšanas papildus jaunajam līgumam iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šādus dokumentus:

1) motivētu pensiju fonda valdes lēmumu par līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja maiņas nepieciešamību un valdes apstiprinātu līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja maiņas kalendāro plānu;

2) līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja maksātspējas vai bankrota gadījumā — arī informāciju par pasākumiem pensiju fonda līdzekļu aizsardzībai.

(2) Pensiju fonds 30 dienu laikā pēc tam, kad noslēgts jauns līgums ar līdzekļu turētāju, iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai dokumentus, kas apliecina, ka jaunais līdzekļu turētājs ir saņēmis attiecīgajā pensiju plānā uzkrātos naudas līdzekļus un citus aktīvus, kā arī naudas līdzekļu un citu aktīvu īpašumtiesības apliecinājumus dokumentus. Ja nepieciešams, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības pieprasīt pensiju fonda darbības ārpuskārtas pārskatu, kas sagatavots saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kuri regulē privāto pensiju fondu gada pārskatu sastādīšanu, un revidenta atzinumu.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

22.pants. Individuālie konti

(1) Pensiju fonda valde nodrošina katram pensiju plāna dalībniekam uzkrātā papildpensijas kapitāla aprēķināšanu un uzskaiti neatkarīgi no tā, vai šis dalībnieks piedalās pensiju plānā uz kolektīvās vai individuālās dalības līguma pamata. Ja pensiju fonds garantē noteiktu ienesīgumu vai noteiktu izmaksu apjomu vai paredz biometrisku risku segumu, tā valde nodrošina visu iemaksu un izmaksu atsevišķu uzskaiti, kā arī tehnisko rezervju veidošanu katram pensiju plāna dalībniekam.

(2) Individuālajos kontos tiek reģistrētas visas iemaksas pensiju fondā, kuras izdarījusi attiecīgā persona vai kuras veiktas tās labā, kā arī visi no ieguldījumiem gūtie ienākumi, atsevišķi reģistrējot iemaksas biometrisku risku seguma nodrošināšanai.

(3) (Izslēgta ar 10.11.2005. likumu.)

(4) Pensiju fonda revidents ik gadu dod atzinumu par to, vai individuālie konti tiek kārtoti saskaņā ar šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, pensiju fonda statūtiem, pensiju plāna un dalības līguma noteikumiem.

(5) Uzkrātā papildpensijas kapitāla aprēķināšanas vispārējo kārtību nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2000., 20.11.2003. un 10.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

22.¹ pants. Pašu līdzekļi

(1) Pensiju fondam, kurš piedāvā noteikto iemaksu plānu ar garantētu ienesīgumu vai noteikto izmaksu plānu vai pensiju plānā paredz biometrisku risku segumu, pašu līdzekļu minimālais lielums ir triju miljonu eiro ekvivalents, kas pārrēķināts pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa. Šā panta prasības nav piemērojamas slēgtajam pensiju fondam, ja darba devējs ir uzņēmies atbildību par slēgtā pensiju fonda pensiju plānos noteikto saistību izpildi.

(2) Lai nodrošinātu šā panta pirmajā daļā minētā pensiju fonda finansiālās darbības stabilitāti, tā rīcībā pastāvīgi jābūt pašu līdzekļiem atbilstoši šā panta prasībām. Pašu līdzekļu aprēķināšanas kārtību nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētais pensiju fonds nekavējoties informē Finanšu un kapitāla tirgus komisiju par pašu līdzekļu samazināšanās iemesliem, ja tie samazinājušies par 10 procentiem un vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējā finanšu pārskatā norādīto apmēru.

(4) Lai novērtētu šā panta pirmajā daļā minētā pensiju fonda finansiālo stabilitāti, tā pašu līdzekļus salīdzina ar maksātspējas normu. Pensiju fonds ir izpildījis maksātspējas prasību, ja šā fonda pašu

līdzekļi ir vienādi ar maksātspējas normu vai lielāki par to.

(5) Maksātspējas norma ir Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā kārtībā aprēķināts lielums, kas nedrīkst būt mazāks par pašu līdzekļu minimālo lielumu.

(6) Ja šā panta pirmajā daļā minētā pensiju fonda pašu līdzekļu summa ir mazāka par aprēķināto maksātspējas normu, bet lielāka par pašu līdzekļu minimālo lielumu, pensiju fonds nekavējoties par to informē Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un ne vēlāk kā 10 dienu laikā iesniedz saskaņošanai Finanšu un kapitāla tirgus komisijā finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānu pašu līdzekļu summas atjaunošanai līdz aprēķinātajai maksātspējas normai.

(7) Ja šā panta pirmajā daļā minētā pensiju fonda pašu līdzekļu summa ir mazāka par pašu līdzekļu minimālo lielumu, pensiju fonds nekavējoties par to informē Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un ne vēlāk kā 10 dienu laikā iesniedz saskaņošanai Finanšu un kapitāla tirgus komisijā finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānu pašu līdzekļu summas tūlītējai atjaunošanai līdz pašu līdzekļu minimālā lieluma apmēram.

(7¹) Ja pensiju fonda, kas piedāvā tikai noteikto iemaksu plānu bez garantēta ienesīguma vai šajā plānā neparedz biometrisku risku segumu, zaudējumi pārsniedz pusi no pensiju fonda pamatkapitāla, pensiju fonds nekavējoties par to informē Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un ne vēlāk kā 10 dienu laikā iesniedz saskaņošanai Finanšu un kapitāla tirgus komisijā finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānu, norādot veicamās darbības un to izpildes termiņus.

(8) Ja šā panta sestajā un septītajā daļā minētajos gadījumos pensiju fonds atsakās iesniegt finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānu vai iesniegtajā plānā paredzēto pasākumu veikšana nenodrošina pašu līdzekļu atjaunošanu, vai iesniegtais plāns netiek īstenots, Finanšu un kapitāla tirgus komisija var pieņemt lēmumu:

1) aizliegt pensiju fondam brīvi rīkoties ar saviem aktīviem un uzņemties jaunas saistības;

2) noteikt visu pensiju fonda veicamo izmaksu vai to daļas obligātu iepriekšēju saskaņošanu ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju;

3) anulēt pensiju fondam izsniegto licenci.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

23.pants. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas principi un noteikumi

(1) Pensiju plāna naudas līdzekļi un citi aktīvi, kas tiek pārvaldīti saskaņā ar konkrētā pensiju plāna noteikumiem (turpmāk — pensiju plāna aktīvi), ieguldāmi atbilstoši attiecīgā pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem, īstenojot tādu ieguldījumu politiku, kas nodrošina pensiju plāna dalībnieku papildpensijas pieaugumu ilgākā laikposmā. Ieguldot pensiju plāna aktīvus, pensiju fonds rīkojas kā gādīgs un rūpīgs saimnieks un vienīgi pensiju plāna dalībnieku interesēs, kā arī ievēro piesardzības principus, kas nodrošina riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši pensiju plāna dalībnieku papildpensijas izmaksu saistībām.

(1¹) Aktīvi tehnisko rezervju segumam tiek ieguldīti, ņemot vērā nākotnē paredzamo papildpensijas izmaksu termiņstruktūru.

(2) Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt šajā likumā noteiktajos ieguldījumu objektos, ievērojot noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.

(3) Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt:

1) Latvijas, citu dalībvalsts valsts un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas

tirgus instrumentos;

2) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu valsts emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, ja attiecīgās valsts ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma, ir investīciju kategorijā;

3) tādu starptautisku finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuru locekles ir viena vai vairākas dalībvalstis;

4) akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, ja tie ir iekļauti dalībvalstī reģistrētas fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā (turpmāk — oficiālais saraksts), kā arī šīs daļas 2.punktā minētajās valstīs reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržu federācijas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajā sarakstā, vai tiek tirgoti šo valstu citos regulētos un atklāti pieejamos finanšu instrumentu tirgos;

5) komercsabiedrību parāda vērtspapīros, ja tie ir iekļauti šīs daļas 4.punktā minēto fondu biržu (regulētu tirgu) oficiālajos sarakstos vai tiek tirgoti šīs daļas 2.punktā minēto valstu citos regulētos un atklāti pieejamos finanšu instrumentu tirgos;

6) komercsabiedrību kapitāla un parāda vērtspapīros, ja tie nav iekļauti fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā sarakstā, bet attiecīgo vērtspapīru emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri šīs daļas 4.punktā minēto fondu biržu (regulētu tirgu) oficiālajos sarakstos tiks iekļauti gada laikā no dienas, kad uzsākta parakstīšanās uz šiem vērtspapīriem;

7) termiņnoguldījumos kredītiestādē, kura saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai dalībvalstī un kurai ir tiesības sniegt finanšu pakalpojumus minētajās valstīs;

8) ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos (turpmāk — ieguldījumu fonds), ja ieguldījumu fonds ir reģistrēts šīs daļas 1. un 2.punktā minētajā valstī un tā ieguldītāji ir tiesīgi bez ierobežojumiem atsavināt savas ieguldījumu apliecības;

9) nekustamajā īpašumā, kas reģistrēts šīs daļas 1.punktā minētajās valstīs. Par pensiju plāna līdzekļiem iegūto nekustamo īpašumu reģistrē zemesgrāmatā uz pensiju fonda vārda ar norādi, ka nekustamais īpašums iegādāts par konkrētā pensiju plāna līdzekļiem un to nedrīkst atsavināt vai apgrūtināt bez pensiju plāna līdzekļu turētāja piekrišanas. Nekustamais īpašums nav iekļaujams pensiju fonda mantā pensiju fonda maksātspējas gadījumā. Ja nekustamais īpašums atrodas citas dalībvalsts teritorijā, pensiju fonds nodrošina šajā punktā minēto prasību izpildi atbilstoši attiecīgās dalībvalsts normatīvo aktu prasībām;

10) atvasinātajos finanšu instrumentos;

11) riska kapitāla tirgū.

(4) Pensiju plāna aktīvi ieguldāmi, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus:

1) ieguldījumi vienas valsts, pašvaldības vai starptautiskas finanšu institūcijas emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 35 procentus no pensiju plāna aktīviem. Minēto ierobežojumu drīkst pārsniegt attiecībā uz valsts emitētajiem vērtspapīriem vai naudas tirgus instrumentiem, ja pensiju plāna aktīvos ir vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti no sešām vai vairākām viena emitenta emisijām un katras emisijas vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtība atsevišķi nepārsniedz 20 procentus no pensiju plāna aktīviem;

2) ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos parāda vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem;

- 3) ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita;
- 4) noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 20 procentus no pensiju plāna aktīviem, bet kopējās prasības pret vienu kredītiestādi nedrīkst pārsniegt 25 procentus no pensiju plāna aktīviem, izņemot prasības pēc pieprasījuma pret līdzekļu turētāju;
- 5) ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā ieguldījumu fonda neto aktīviem;
- 6) ieguldījumi vienā nedalītā nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem, bet kopējie ieguldījumi nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no pensiju plāna aktīviem;
- 7) ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas ar pensiju fondu koncernā esošas komercsabiedrības, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no attiecīgā pensiju fonda izveidoto pensiju plānu kopējiem aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulētā tirgus starpniecību;
- 7¹) ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas komercsabiedrības, kuras ar pensiju fondu noslēgušas kolektīvās dalības līgumu, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no pensiju plāna aktīviem, ieguldījumu kopsumma iemaksas veicošo darba devēju vienā koncernā esošās komercsabiedrībās nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulēta tirgus starpniecību;
- 8) ieguldījumi vienā koncernā esošu komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no pensiju plāna aktīviem.
- (5) Šā panta ceturtās daļas 1. un 4.punktā minētos ierobežojumus drīkst pārsniegt 12 mēnešu laikā pēc tam, kad izdarīta pirmā pensiju plāna dalībnieka iemaksa, ja pensiju plāna aktīvu vērtība ir mazāka par 100 000 latiem.
- (5¹) Vismaz 70 procentiem no pensiju plāna ieguldījumiem finanšu instrumentos jābūt veiktiem ar regulētā tirgus starpniecību.
- (6) Pensiju plāna aktīvus nedrīkst izmantot aizņēmumam, un pensiju plāna naudas līdzekļus aizliegts piešķirt aizdevumos, kā arī izsniegt garantijās.
- (7) Ja pensiju plāna aktīvus izmanto darījumos ar atpakaļpirkuma vai atpakaļpārdevuma nosacījumiem, saistības, kas izriet no šādiem darījumiem, nedrīkst pārsniegt 50 procentus no pensiju plāna aktīviem. Šos darījumus drīkst veikt vienīgi pensiju plāna īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem.
- (7¹) Ieguldot pensiju plāna aktīvus riska kapitāla tirgū, prasības pret vienu emitentu vai darījumu partneri nedrīkst pārsniegt 10 procentus no pensiju plāna aktīviem.
- (8) Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt atvasinātajos finanšu instrumentos, ievērojot šādus nosacījumus:
- 1) tas ir noteikts pensiju fonda valdes apstiprinātajā ieguldījumu politikā;
  - 2) pensiju fonda valde ir izveidojusi atbilstošu pārskatu sagatavošanas, risku pārvaldīšanas un kontroles sistēmu, kas nodrošina nepārtrauktu, precīzu un objektīvu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanu;

3) attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, lai nodrošinātos pret noteiktu pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam, vai lai nodrošinātu efektīvu portfeļa vadību;

4) atvasinātie finanšu instrumenti ir iekļauti šā panta trešās daļas 4.punktā minēto fondu biržu (regulēto tirgu) oficiālajā sarakstā vai finanšu instrumentā ietvertās saistības ir uzņēmusies kredītiestāde, kura ir tiesīga sniegt finanšu pakalpojumus Latvijā vai citā dalībvalstī;

5) ieguldījumi viena emitenta emitētos (darījumu kopsumma ar vienu darījumu partneri) atvasinātajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5procentus no pensiju plāna aktīviem.

(9) Noteikto iemaksu pensiju plāna ārvalstu valūtu atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:

1) atsevišķā ārvalstu valūtā (izņemot eiro) — 10 procentus no pensiju plāna aktīviem;

2) kopumā visās ārvalstu valūtās (izņemot eiro) — 20 procentus no pensiju plāna aktīviem.

(9¹) Finanšu un kapitāla tirgus komisija nosaka ārvalstu valūtas atklātās pozīcijas aprēķināšanas kārtību.

(10) Pensiju fonda valdes pienākums ir:

1) saskaņā ar attiecīgā pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem sagatavot un iesniegt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai informāciju par attiecīgā pensiju plāna ieguldījumu politiku;

2) regulāri, ne retāk kā reizi trijos gados izvērtēt noteikto ieguldījumu politiku un iesniegt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai turpmāk īstenojamās pensiju plāna ieguldījumu politikas detalizētu aprakstu;

3) nekavējoties (ne vēlāk kā triju dienu laikā) iesniegt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai informāciju par pārmaiņām pensiju plāna ieguldījumu politikā.

(10¹) Pensiju plāna ieguldījumu politikā jānosaka pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas principi, ar ieguldījumiem saistīto risku noteikšanas metodes un riska vadības sistēma. Informācijā par ieguldījumu politiku minimālais, kas jānorāda, ir:

1) ieguldījumu politikas mērķi un nosacījumi;

2) aktīvu izvietojuma stratēģija (ilgtermiņa aktīvu sadalījums pa galvenajām ieguldījumu kategorijām);

3) aktīvu izvietojuma taktika (ģeogrāfiski, pa tirgiem, sektoriem, darījumu partneriem un valūtām);

4) vispārējā politika individuālai finanšu instrumentu un citu ieguldījumu izvēlei;

5) ieguldījumu kvantitatīvie ierobežojumi, to ievērošana un kontrole;

6) robeža, kuru sasniedzot konkrētā aktīvu veida turēšana tiek izbeigta vai ierobežota;

7) vai ir paredzēts izmantot atvasinātos finanšu instrumentus, slēgt pirkuma līgumus ar atpakaļpirkuma vai atpakaļpārdevuma nosacījumiem;

8) ja ir paredzēta atvasināto finanšu instrumentu izmantošana, — vispārējā atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas politika, atvasināto finanšu instrumentu vērtēšanas metodes un risku pārvaldīšanas politika, kā arī atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas ekonomiskā ietekme uz ieguldījumu portfeli;

- 9) atbildības sadalījums lēmumu pieņemšanā;
- 10) ieguldījumu risku noteikšanas, kontroles un vadības metodes;
- 11) kritēriji, pēc kuriem tiek vērtēta ieguldījumu atdeve;
- 12) ar ieguldījumiem saistītās balsošanas politikas apraksts, kas ļauj piedalīties lēmumu pieņemšanā par ieguldījumiem, arī lēmumu pieņemšanas procedūra par balsošanas tiesību izmantošanu;
- 13) informācija par līdzekļu turētāju un līdzekļu pārvaldītāju, kā arī to darbības novērtēšanas metodes;
- 14) potenciālā interešu konflikta novēršanas politika, kurā norādīts, kā potenciālā interešu konflikta gadījumā pensiju fonds nodrošinās to, ka līdzekļu pārvaldītājs iegulda pensiju plāna aktīvus tikai un vienīgi pensiju plānu dalībnieku interesēs.
- (10²) Pensiju fonda valde nodrošina atbilstošas pārskatu un kontroles sistēmas izveidošanu, lai pārliecinātos, ka līdzekļu pārvaldītājs pensiju plāna līdzekļus pārvalda saskaņā ar pensiju fonda valdes noteikto politiku un procedūram.

(11) Pensiju fonda valde nodrošina pensiju plāna dalībniekiem un pensiju fonda akcionāriem brīvu pieeju informācijai par ieguldījumu politiku, kā arī ievieto minēto informāciju attiecīgā pensiju fonda mājas lapā internetā, ja tāda ir izveidota, vai kāda pensiju fonda akcionāra mājas lapā internetā, ja pensiju fondam nav savas mājas lapas internetā.

(12) (Izslēgta ar 28.05.2009. likumu.)

(13) Pensiju fonds un līdzekļu pārvaldītājs nav tiesīgs pats apsaimniekot nekustamo īpašumu.

(14) Pensiju fonds vismaz reizi gadā veic kritiskās situācijas analīzi, kurā izvērtē un dokumentē iespējamās attīstības scenārijus. Kritiskās situācijas analīzei izmanto jutīguma testus un scenāriju analīzi. Jutīguma testus veic, lai noteiktu atsevišķa faktora nelabvēlīgu izmaiņu ietekmi uz pensiju plāna ieguldījumu portfeli. Scenāriju analīzi veic, lai noteiktu vairāku faktoru nelabvēlīgu izmaiņu ietekmi uz pensiju plāna ieguldījumu portfeli, konstatējot šo ārkārtējo, bet iespējami nelabvēlīgo notikumu vai izmaiņu cēloni.

(15) Pensiju fonda valde apstiprina kritiskās situācijas analīzes rezultātus un pieņem lēmumu par veicamajām darbībām kritiskās situācijas analīzē minēto notikumu vai izmaiņu iestāšanās gadījumā. Pensiju fonda valdes apstiprinātu analīzi un lēmumu par veicamajām darbībām iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.

(16) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības noteikt papildu prasības un kārtību, kādā veicama kritiskās situācijas analīze, nosakot iespējamās testējamās faktorus un scenārijus.

(17) Papildus šā panta četrpadsmitajā daļā noteiktajam Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības pieprasīt, lai pensiju fonds veic un iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ārpuskārtas kritiskās situācijas analīzi.

(10.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.2003., 18.03.2004., 17.03.2005., 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

23.¹pants. Tehniskās rezerves

(1) Pensiju fonds, kurš piedāvā noteikto iemaksu plānu ar garantētu ienesīgumu vai noteikto izmaksu plānu vai pensiju plānā paredz biometrisko risku segumu, atbilstoši šiem pensiju plāniem izveido tehniskās rezerves pietiekamā apmērā, lai varētu pilnībā izpildīt tajos noteiktās saistības un nodrošināt savas darbības stabilitāti.

(2) Pensiju fonds ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc tam, kad saņemta Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauja grozījumu izdarīšanai pensiju plānā, rakstveidā par to informē attiecīgā pensiju plāna dalībniekus un papildpensijas saņēmējus, izņemot šā likuma 9.panta desmitajā daļā noteiktos gadījumus, kad pensiju fonds attiecīgā pensiju plāna dalībniekus un papildpensijas saņēmējus informē par veiktajiem grozījumiem septiņu dienu laikā pēc to apstiprināšanas pensiju fonda valdē.

(3) Pensiju fonds pēc dalībnieka pieprasījuma izsniedz pensiju plānu, kā arī detalizēti izstrādātu informāciju, kas ietver:

- 1) paredzamo papildpensijas izmaksu apjomu, ja tāds ir noteikts;
- 2) papildpensijas izmaksu apjomu darba attiecību pārtraukšanas gadījumā;
- 3) ja uz dalībnieku attiecas ieguldījumu risks, — informāciju par ieguldījumu iespējām, ja tādas ir, un par faktisko ieguldījumu portfeli, kā arī informāciju par riska pakāpi un izmaksām, kas saistītas ar ieguldījumiem;
- 4) kārtību, kādā dalībnieks, izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar darba devēju, var pārskaitīt uzkrājumu papildpensijai uz citu pensiju fondu vai pensiju plānu.

(4) Pensiju fonda valde katram pensiju plāna dalībniekam un papildpensijas saņēmējam vismaz reizi gadā nosūta rakstveida pārskatu par attiecīgo pārskata periodu. Šajā pārskatā norādāma šāda informācija:

- 1) pensiju plāna dalībnieka labā veiktās iemaksas;
- 2) dalībniekam izmaksātā papildpensija vai pēc dalībnieka rīkojuma pārskaitītais uzkrājums papildpensijai pārskata periodā;
- 3) uzkrājumi papildpensijai;
- 4) uz dalībnieku attiecināto atskaitījumu kopsumma, kurā ietverti atskaitījumi pensiju fondam, līdzekļu pārvaldītājam, līdzekļu turētājam, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai un pārējie attaisnotie atskaitījumi;
- 5) tā zvērināta revidenta vārds un uzvārds vai tās zvērinātu revidentu komercsabiedrības firma, kura ir pārbaudījusi pensiju fonda finanšu pārskatu;
- 6) informācija par to, vai zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības atzinums ir bez iebildēm, ar iebildēm vai ir sniegts negatīvs atzinums;
- 7) informācija par to, kur pensiju plāna dalībnieks var iepazīties ar pensiju fonda darbības gada pārskatu.

(4¹) Pensiju fonds papildus šā panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktajam nodrošina, lai katru mēnesi pensiju plāna dalībniekam ir pieejama informācija par pensiju plāna darbības rezultātiem. Pensiju fonds attiecīgo informāciju var publiskot savā mājaslapā internetā vai arī izvēlēties informācijas publiskošanai citu piemērotu informācijas nesēju vai vietu.

(5) Pensiju fonda valdes pienākums ir paziņot pensiju plāna dalībniekiem par jebkurām pārmaiņām, kas attiecas uz revidenta, līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja iecelšanu, kā arī sniegt citu būtisku informāciju par pensiju fonda darbību pēc iepriekšējā pārskata sniegšanas.

(6) Katrs papildpensijas saņēmējs, aizejot pensijā vai iegūstot tiesības uz citiem maksājumiem vai pakalpojumiem, saņem attiecīgu informāciju par tiem.

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. 4.¹ daļa stājas spēkā 01.01.2010. Sk. Pārejas noteikumus.)

VII nodaļa Citi noteikumi

25.pants. Grāmatvedība, uzskaitē un pensiju fondu darbības pārbaude

(1) Pensiju fondi kārtoti grāmatvedību un uzskaiti saskaņā ar likuma prasībām, Finanšu ministrijas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvajiem noteikumiem un atbilstoši savai kompetencei.

(2) Pensiju fonds gada pārskatu sagatavo atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotiem normatīvajiem noteikumiem.

(2¹) Pensiju fonds ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc gada pārskata apstiprināšanas un ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei pēc pensiju fonda reģistrācijas vietas gada pārskata un zvērētā revidenta vai zvērētā revidentu komercsabiedrības ziņojuma kopiju kopā ar akcionāru sapulces protokola izrakstu par gada pārskata apstiprināšanu. Pensiju fonds šajā daļā minētos dokumentus iesniedz papīra formā vai elektroniski.

(2²) Šā panta 2.¹ daļā minētos dokumentus, ja tie iesniegti elektroniski, vai šo dokumentu elektroniskas kopijas, ja tie iesniegti papīra formā, Valsts ieņēmumu dienests ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā elektroniski nodod Uzņēmumu reģistram. Uzņēmumu reģistrs nodrošina saņemto dokumentu publisku pieejamību. Elektronisko dokumentu nodošanas un apliecināšanas kārtību nosaka starpresoru vienošanās, kuru noslēdzis Valsts ieņēmumu dienests un Uzņēmumu reģistrs.

(2³) Uzņēmumu reģistrs pēc šā panta 2.² daļā minēto dokumentu saņemšanas ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu, ka šā panta 2.¹ daļā minētā informācija pieejama Uzņēmumu reģistrā.

(2⁴) Pensiju fonds papildus šā panta 2.¹ daļā noteiktajam pats nodrošina, lai gada pārskats kopā ar zvērētā revidenta vai zvērētā revidentu komercsabiedrības ziņojumu tiktu publiskots ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām. Minētajam gada pārskatam jābūt identiskam ar zvērētā revidenta vai zvērētā revidentu komercsabiedrības pārbaudīto. Pensiju fonds attiecīgo informāciju var publiskot savā mājaslapā internetā vai arī izvēlēties informācijas publiskošanai citu piemērotu informācijas nesēju vai vietu.

(3) Zvērināts revidents vai zvērētā revidentu komercsabiedrība par gada pārskata pārbaudes rezultātiem rakstveidā paziņo pensiju fondam. Ziņojumu sagatavo atbilstoši likumam "Par zvērētā revidentiem".

(4) Zvērināts revidents vai zvērētā revidentu komercsabiedrība sagatavo ziņojumu pensiju fonda vadībai. Ziņojumā norāda konkrētos trūkumus, kā arī aplūko specifiskus ar pensiju fonda darbību saistītus jautājumus. Ziņojuma kopiju pensiju fonds iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc gada pārskata apstiprināšanas un ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām.

(5) Uzraudzības funkciju veikšanai Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir tiesīga pieprasīt pensiju fondam sagatavot pārskatus par pensiju fonda un tā reģistrēto pensiju plānu darbību saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotajiem normatīvajiem noteikumiem par šo pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.

(6) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir pienākums ne retāk kā reizi trijos gados veikt pensiju fonda darbības pārbaudi. Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības pilnvarot šā uzdevuma veikšanai zvērētā revidentu vai citu personu.

(7) *(Izslēgta ar 10.11.2005. likumu.)*

(8) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības pieprasīt zvērinātam revidentam vai zvērinātu revidentu komercsabiedrībai informāciju par veikto gada pārskata pārbaudi.

(27.08.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2000., 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005., 22.05.2008. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

26.pants. Līdzekļu pārvaldītāja, līdzekļu turētāja vai darba devēja maksātnespēja

(1) Ja pensiju fonda līdzekļu pārvaldītājs vai līdzekļu turētājs ir atzīts par maksātnespējīgu un tiek uzsākta bankrota procedūra vai ja līdzekļu pārvaldītājam vai līdzekļu turētājam atņemta attiecīgā licence, ar pensiju fonda valdes lēmumu ieceļams jauns līdzekļu pārvaldītājs vai līdzekļu turētājs un fonda aktīvi pārvedami jaunajam līdzekļu pārvaldītājam vai līdzekļu turētājam.

(2) Ja darba devējs, kas izdara iemaksas, ir atzīts par maksātnespējīgu un tiek uzsākta bankrota procedūra, darbinieku pensiju plāns un attiecīgais kolektīvās dalības līgums tiek izbeigts, ja viens jaunais darba devējs nepārņem visas iepriekšējā darba devēja tiesības un saistības. Pensiju plāna dalībnieki var turpināt dalību šajā pensiju plānā ar jauno darba devēju.

(3) Ja darba devējs, kas izdara iemaksas, ir atzīts par maksātnespējīgu un tiek uzsākta bankrota procedūra, dalībnieks var pieprasīt uzkrāto līdzekļu pārskaitīšanu uz citu pensiju plānu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

27.pants. Pensiju fonda reorganizācija vai likvidācija

(1) Pensiju fonda reorganizācija vai likvidācija notiek saskaņā ar Komerclikumu, ievērojot šajā pantā minētos papildu noteikumus.

(2) Pensiju fondu drīkst reorganizēt vai likvidēt tikai ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauju.

(3) Lai saņemtu atļauju pensiju fonda reorganizācijai, reorganizācijas procesā iesaistītie pensiju fondi (turpmāk — reorganizējamie pensiju fondi) iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šādus dokumentus:

1) iesniegumu par pensiju fonda reorganizāciju, norādot tajā reorganizācijas veidu un iesniegumam pievienotos dokumentus;

2) reorganizācijas līguma projektu;

3) revidenta atzinumu par reorganizācijas līguma projektu;

4) reorganizācijas prospektu (prospektus).

(4) Reorganizējamā pensiju fonda reorganizācijas līguma projektā un reorganizācijas prospektos papildus normatīvajos aktos prasītajai informācijai iekļaujama informācija par reorganizējamā pensiju fonda pensiju plānu turpmāko darbību un procedūrām, kas nodrošina, ka reorganizācijas rezultātā netiks aizskartas attiecīgo pensiju plānu dalībnieku likumīgās intereses.

(5) Ja pensiju fonda reorganizācijas rezultātā tiks izveidoti jauni pensiju fondi, par tiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniedzami šā likuma 8.panta trešajā daļā norādītie dokumenti.

(6) Ja pensiju fonda reorganizācijas rezultātā vai jaunizveidotajos pensiju fondos mainās akcionāru sastāvs, attiecīgie pensiju fondi iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šā likuma 8.panta trešās daļas 3.punktā minētās ziņas un dokumentus par jaunajiem akcionāriem.

(7) Ja pensiju fonda reorganizācijas rezultātā tiek nomainīti pensiju fonda padomes vai valdes locekļi, galvenais aktuārs, pensiju fonda iekšējās kontroles dienesta vadītājs, attiecīgais pensiju fonds iesniedz

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai šā likuma 14.panta astotajā daļā norādītos dokumentus.

(8) Akcionāru sapulce nedrīkst pieņemt lēmumu par pensiju fonda likvidācijas pabeigšanu, kamēr nav pilnībā izpildītas saistības pret pensiju plānu dalībniekiem.

(9) Pensiju fonda likvidācijas gadījumā pensiju plānu dalībniekiem ir tiesības uz visiem uzkrājumiem papildpensijai viņu individuālajos kontos.

(10) Likvidējamā pensiju fondā uzkrātais papildpensiju kapitāls saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas rīkojumu pārskaitāms citā pensiju fondā.

(11) Finanšu un kapitāla tirgus komisija iesniegumu par pensiju fonda reorganizāciju vai likvidāciju izskata un lēmumu pieņem 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemti visi šajā likumā noteiktie un normatīvo aktu prasībām atbilstoši sagatavotie dokumenti.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

28.pants. Privāto pensiju fondu darbības valsts uzraudzība

(1) Finanšu un kapitāla tirgus komisija uzrauga pensiju fonda finansiālo darbību un informācijas sniegšanu pensiju plāna dalībniekiem vai papildpensijas saņēmējiem.

(2) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pienākums ir nodrošināt profesionālu pieeju un stabilitāti pensiju fondu darbā, kā arī reģistrēto pensiju plānu dalībnieku likumīgo interešu un tiesību aizsardzību.

(3) Pensiju fonds Finanšu un kapitāla tirgus komisijas finansēšanai veic Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā apmērā un kārtībā atskaitījumus no iemaksām, kuras pensiju fonda reģistrētajos pensiju plānos izdarījuši pensiju plāna dalībnieki vai kuras izdarītas šo dalībnieku labā. Šos atskaitījumus ieskaita pensiju plāna izdevumos.

(4) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības veikt pensiju fonda darbības tematiskās pārbaudes un pieprasīt informāciju un dokumentus par tā darbību. Pensiju fonda pienākums ir sniegt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai visu pieprasīto informāciju un uzrādīt visus dokumentus, un tas nedrīkst atteikties to darīt, aizbildinoties ar komercnoslēpumu.

(4¹) Būtiski mainoties situācijai pasaules finanšu tirgos, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības pieprasīt pensiju fondam nekavējoties izvērtēt esošās ieguldījumu politikas atbilstību izmaiņām finanšu tirgos un iesniegt motivētu valdes lēmumu par esošās politikas atbilstību šīm izmaiņām vai nepieciešamajiem grozījumiem ieguldījumu politikā.

(5) Finanšu un kapitāla tirgus komisija, pamatojoties uz iesniegtajiem pārskatiem un veiktajām pārbaudēm un revīzijām, novērtē pensiju fonda finansiālā stāvokļa stabilitāti un, ja nepieciešams, dod norādījumus attiecībā uz stāvokļa uzlabošanu. Pensiju fondam šie norādījumi jāizpilda noteiktajā laikā.

(5¹) Finanšu un kapitāla tirgus komisija var anulēt pensiju fondam izsniegto licenci, ja:

1) pensiju fonds nav uzsācis darbību 12 mēnešu laikā no licences izsniegšanas dienas;

2) 22.¹ panta sestajā un septītajā daļā vai 23.¹ panta astotajā daļā paredzētajā gadījumā un noteiktajā termiņā pensiju fonds neiesniedz finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānu;

3) pensiju fonds neveic pasākumus, kas paredzēti finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānā;

4) tehniskās rezerves nav pilnībā segtas ar šā likuma 23.panta prasībām atbilstošiem aktīviem;

5) pensiju fonds pārkāpj šo likumu, saskaņā ar to izdotos Ministru kabineta noteikumus un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvos noteikumus vai citu komercdarbību regulējošu normatīvo aktu prasības vai neievēro licences nosacījumus;

6) pensiju fonds atsakās no licences;

7) pensiju fonda darbība izbeigta pēc tiesas nolēmuma;

8) pensiju fonds nespēj izpildīt savas saistības pret pensiju plāna dalībniekiem;

9) pensiju fonds Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā termiņā nav novērsis konstatētos pārkāpumus.

(5²) Finanšu un kapitāla tirgus komisija sniedz ieinteresētajai iesaistītās valsts kompetentajai institūcijai informāciju par licences anulēšanu.

(5³) Ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir konstatējusi apstākļus, kas saskaņā ar šā panta 5.¹ daļu ļauj lemt par pensiju fonda darbībai izsniegtās licences anulēšanu, tai ir tiesības neanulēt licenci, bet vispirms pieņemt lēmumu par brīdinājuma izteikšanu vai soda naudas uzlikšanu līdz četršimt minimālajām mēnešalgām, vai licences darbības apturēšanu, kā arī noteikt konstatēto pārkāpumu novēršanas termiņu. Ja pēc šā termiņa notecējuma pensiju fonds nav novērsis konstatētos pārkāpumus, Finanšu un kapitāla tirgus komisija anulē tam izsniegto licenci.

(5⁴) Licences darbības apturēšanas termiņš nedrīkst būt ilgāks par sešiem mēnešiem. Finanšu un kapitāla tirgus komisija norāda ierobežojumus, kuri pensiju fondam jāievēro līdz licences darbības apturēšanas termiņa beigām. Ierobežojumi šā panta izpratnē var būt attiecināmi uz:

1) jaunu dalībnieku piesaistīšanu;

2) jaunu iemaksu pieņemšanu;

3) līgumu grozīšanu, slēgšanu;

4) jaunu pensiju plānu reģistrēšanu;

5) iemaksāto līdzekļu ieguldīšanu;

6) rīcību ar līdzekļu turētājam turēšanā nodotajiem līdzekļiem.

(5⁵) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotā administratīvā akta par licences anulēšanu vai tās darbības apturēšanu pārsūdzēšana neaptur šā akta izpildi.

(6) Lai izpildītu šajā likumā, citos likumos vai Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumos Finanšu un kapitāla tirgus komisijai paredzētos uzdevumus, Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir tiesīga izdot pensiju fondiem normatīvus noteikumus un pieņemt lēmumus.

(7) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvis ir tiesīgs pārbaudīt pensiju fonda darbību un dokumentus tā galvenajā birojā un filiālēs un bez balsstiesībām piedalīties pensiju fonda pārvaldes institūciju sēdēs.

(8) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības ierosināt sasaukt pensiju fonda valdes un padomes sēdi vai akcionāru sapulci un noteikt izskatāmos jautājumus.

(9) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lēmumu par atteikšanos izsniegt licenci, tās apturēšanu vai anulēšanu var pārsūdzēt tiesā mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

(10) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas administratīvo aktu, kas izdots saskaņā ar šo likumu, var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā. Tiesa lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Lieta tiek izskatīta triju tiesnešu sastāvā. Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību.

(27.08.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.1999., 01.06.2000., 10.10.2002., 20.11.2003., 10.11.2005., 23.10.2008. un 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

29.pants. Nodokļu politika attiecībā uz pensiju fondiem

(1) Valsts nosaka attiecībā uz pensiju fondiem, to darbību, kā arī investīciju ienākumiem un iemaksām pensiju fondos īpašu nodokļu maksāšanas kārtību un iedzīvotāju ienākuma nodokļa un uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumus.

(2) Nodokļu atvieglojumi un īpašā maksāšanas kārtība attiecināma vienīgi uz tiem licencētajiem pensiju fondiem, kuru pensiju plāni ir licencēti atbilstoši šā likuma prasībām, un uz tiem pensiju plāna dalībniekiem, kuri piedalās licencētajos pensiju plānos.

VIII nodaļa

Pārrobežu darbība

(Nodaļa 10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

30.pants. Filiāles atvēršana

(1) Ja pensiju fonds vēlas atvērt filiāli citā dalībvalstī, tas iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegumu par filiāles atvēršanu, kurā norāda:

- 1) filiāles adresi iesaistītajā valstī (adrese, kas izmantojama informācijas nosūtīšanai un saņemšanai);
- 2) filiāles organizatorisko struktūru;
- 3) ziņas par filiāles vadītāju atbilstoši šā likuma 8.panta trešās daļas 4.punktam, kuras ļauj parlacināties par personas atbilstību šajā likumā noteiktajām prasībām;
- 4) darbības plānu pirmajiem trim gadiem.

(2) Ja pensiju fonds ir iesniedzis Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniegumu atbilstoši šā panta pirmajai daļai, Finanšu un kapitāla tirgus komisija triju mēnešu laikā no minētā iesnieguma saņemšanas dienas to izskata un pārsūta iesaistītās valsts kompetentajām institūcijām, vienlaikus paziņojot pensiju fondam par informācijas pārsūtīšanu.

(3) Finanšu un kapitāla tirgus komisija var pieņemt lēmumu par atteikumu filiāles atvēršanai citā dalībvalstī, ja uzskata, ka:

- 1) pensiju fonda iesniegtie dokumenti satur nepatiesas vai nepilnīgas ziņas;
  - 2) filiāles organizatoriskā un vadības struktūra neļauj nodrošināt tās uzraudzību;
  - 3) filiāles vadītājs neatbilst šajā likumā noteiktajām prasībām;
  - 4) pensiju fondā tiek īstenots finansiālā stāvokļa uzlabošanas plāns;
  - 5) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā termiņā nav novērsti tās konstatētie pārkāpumi.
- (4) Finanšu un kapitāla tirgus komisija lēmumu par atteikumu filiāles atvēršanai nosūta pensiju fondam. Savā lēmumā tā norāda atteikuma iemeslu.

(5) Pensiju fonds ir tiesīgs atvērt filiāli citā dalībvalstī pēc tam, kad saņēmis Finanšu un kapitāla tirgus komisijas paziņojumu, ka informācija par pensiju fonda nodomu atvērt filiāli nosūtīta iesaistītās valsts kompetentajām institūcijām.

31.pants. Iemaksu papildpensijas nodrošināšanai pieņemšana no citas dalībvalsts iemaksas veicošā darba devēja

(1) Pensiju fonds par katru jaunu nodomu pieņemt iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no kāda citas dalībvalsts iemaksas veicošā darba devēja rakstveidā paziņo Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.

(2) Paziņojumā pensiju fonds ietver šādu informāciju:

1) iesaistītā valsts;

2) iemaksas veicošā darba devēja firma;

3) iesaistītās valsts iemaksas veicošajam darba devējam piedāvātā pensiju plāna raksturojums, par kādu iesaistītā valsts un Finanšu un kapitāla tirgus komisija vienojušās un kurā īsi aprakstīts šā likuma 8.panta trešajā daļā minētais, apliecināts tulkojums iesaistītās valsts valodā vai valodā, par ko iesaistītā valsts un Finanšu un kapitāla tirgus komisija vienojušās.

(3) Ja pensiju fonds Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir iesniedzis paziņojumu atbilstoši šā panta otrajai daļai, Finanšu un kapitāla tirgus komisija triju mēnešu laikā no minētā paziņojuma saņemšanas dienas to izskata un pārsūta iesaistītās valsts kompetentajām institūcijām, vienlaikus paziņojot pensiju fondam par informācijas pārsūtīšanu.

(4) Finanšu un kapitāla tirgus komisija nepārsūta informāciju iesaistītās valsts kompetentajām institūcijām, ja uzskata, ka:

1) pensiju fondā tiek īstenots finansiālā stāvokļa uzlabošanas plāns;

2) pensiju fonda organizatoriskā struktūra neļauj nodrošināt Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem atbilstošu uzraudzību;

3) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajā termiņā pensiju fonds nav novērsis tās konstatētos pārkāpumus.

(5) Ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija nolemj nepārsūtīt pensiju fonda iesniegto informāciju iesaistītās valsts kompetentajām institūcijām, tā nekavējoties nosūta pensiju fondam attiecīgo lēmumu, kurā norāda atteikuma iemeslu.

(6) Iesaistītās valsts kompetentās institūcijas divu mēnešu laikā no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas paziņojuma saņemšanas dienas var informēt Finanšu un kapitāla tirgus komisiju par nosacījumiem, kuri pensiju fondam jāievēro, veicot darbības iesaistītajā valstī:

1) par pensiju plāna dalībnieku tiesībām, kas izriet no dalības pensiju plānā, pamatojoties uz darba tiesiskajām attiecībām;

2) par ieguldījumu ierobežojumiem, ja iesaistītā valsts tādus noteikusi;

3) par pensiju plāna dalībniekiem vai papildpensijas saņēmējiem sniedzamās informācijas apjomu.

(7) Finanšu un kapitāla tirgus komisija pēc šā panta sestajā daļā minētās informācijas saņemšanas nekavējoties pārsūta to pensiju fondam.

(8) Pensiju fondam ir tiesības uzsākt iemaksu pieņemšanu papildpensijas nodrošināšanai no iesaistītās

valsts iemaksas veicošā darba devēja pēc šā panta sestajā daļā minētās informācijas saņemšanas vai pēc tajā minētā termiņa beigām. Pensiju fondam ir jāievēro iesaistītās valsts prasības, kas izriet no tās kompetento institūciju informācijas, kas sniegta atbilstoši šā panta sestajai daļai.

(9) Ja saņemta iesaistītās valsts kompetentās institūcijas informācija par izmaiņām nosacījumos, kas pensiju fondam jāievēro darbības veikšanai iesaistītajā valstī, Finanšu un kapitāla tirgus komisija to nekavējoties nosūta pensiju fondam.

32.pants. Iemaksu papildpensijas nodrošināšanai saņemšana no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja

(1) Lai dalībvalsts pensiju fonds varētu uzsākt pieņemt iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja, Latvijas kompetentajām institūcijām jāsaņem no mītnes valsts kompetentajām institūcijām paziņojums, kurā ietverta šā likuma 31.panta otrajā daļā minētā informācija.

(2) Divu mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas dienas Finanšu un kapitāla tirgus komisija apkopo un nosūta pensiju fonda mītnes valsts kompetentajai institūcijai ziņas par to informāciju, kas pensiju fondam, pieņemot iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja, jāsniedz pensiju plāna dalībniekam vai papildpensijas saņēmējam.

(3) Dalībvalsts pensiju fondam ir tiesības pieņemt iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja pēc šā panta otrajā daļā minētās informācijas saņemšanas vai pēc tajā minētā termiņa beigām. Dalībvalsts pensiju fondam ir jāievēro prasības, kas izriet no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas informācijas, kura sniegta saskaņā ar šā panta otro daļu.

(4) Ja tiek grozīti nosacījumi, kas pensiju fondam jāievēro darbības veikšanai Latvijā, Finanšu un kapitāla tirgus komisija nekavējoties informē par to pensiju fonda mītnes valsts kompetentās institūcijas.

33.pants. Pārrobežu darbības uzraudzība

(1) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības veikt pārbaudes citās dalībvalsts pensiju fondos, kas pieņem iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja.

(2) Finanšu un kapitāla tirgus komisija uzrauga, kā citas dalībvalsts pensiju fonds, kas pieņem iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja, ievēro nosacījumus attiecībā uz informācijas sniegšanu pensiju fonda dalībniekiem.

(3) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir tiesības saņemt no citu dalībvalstu pensiju fondiem un kompetentajām institūcijām uzraudzības veikšanai nepieciešamo informāciju.

(4) Veicot uzraudzību, Finanšu un kapitāla tirgus komisija konsultējas ar pensiju fonda mītnes valsts kompetento institūciju.

(5) Ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija, veicot citas dalībvalsts tāda pensiju fonda uzraudzību, kurš pieņem iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no Latvijā reģistrēta iemaksas veicoša darba devēja, atklāj pārkāpumus, tā nekavējoties informē par to pensiju fonda mītnes valsts kompetento institūciju.

(6) Ja mītnes valsts pensiju fonds ir nodevis līdzekļus turēšanā Latvijā reģistrētam līdzekļu turētājam un Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir saņēmusi pieprasījumu no mītnes valsts kompetentās institūcijas par ierobežojumu noteikšanu rīcībai ar Latvijā reģistrētam līdzekļu turētājam turēšanā nodotajiem mītnes valsts pensiju fonda līdzekļiem, Finanšu un kapitāla tirgus komisija nekavējoties informē līdzekļu turētāju par noteiktajiem ierobežojumiem un veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu pieprasījuma izpildi.

(7) Ja Latvijā reģistrēts pensiju fonds ir nodevis pensiju plāna līdzekļus turēšanā mītnes valstī

reģistrētam līdzekļu turētājam un Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir piemērojusi pensiju fondam šā likuma 28.panta 5.⁴ daļā noteiktos ierobežojumus, Finanšu un kapitāla tirgus komisija nekavējoties nosūta pieprasījumu mītnes valsts kompetentajām institūcijām par noteikto ierobežojumu nodrošināšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Pārejas noteikumi

1. Līdz 1998. gada 1.jūlijam pensiju fondu līdzekļu pārvaldīšanu var veikt tikai:

1) bankas, kurām ir Latvijas Bankas izsniegta licence un Vērtspapīru tirgus komisijas izsniegta licence starpniekdarbībai vērtspapīru tirgū un kurām Latvijas Banka atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus;

2) dzīvības apdrošināšanas akciju sabiedrības, kurām ir Valsts apdrošināšanas uzraudzības inspekcijas izsniegta licence dzīvības apdrošināšanas operāciju veikšanai.

2. Ieguldījumu sabiedrības var pārvaldīt pensiju fondu līdzekļus tikai pēc likuma par ieguldījumu sabiedrībām pieņemšanas un stāšanās spēkā.

3. Pensiju fondi, kuru izveidotajos un licencētajos pensiju plānos paredzētie ieguldīšanas noteikumi neatbilst šim likumam, līdz 2002.gada 31.decembrim sagatavo un iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai reģistrēšanai attiecīgus pensiju plāna grozījumus.

(10.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

4. Līdz 2003.gada 30.jūnijam pensiju fondi, ievērojot pensiju plānu dalībnieku intereses, veic visas nepieciešamās darbības, lai saskaņotu pensiju plānu aktīvu izvietojumu ar šajā likumā paredzētajiem ieguldījumu ierobežojumiem un pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem.

(10.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.11.2002.)

5. Ieguldījumu sabiedrības, kuras līdz 2004.gada 30.aprīlim ir uzsākušas privāto pensiju fondu izveidoto pensiju plānu līdzekļu pārvaldi, līdz 2004.gada 31.decembrim veic nepieciešamos pasākumus, lai tās atbilstu šajā likumā noteiktajām prasībām.

(18.03.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

6. Finanšu un kapitāla tirgus komisija atļauj ieguldījumu sabiedrībai brīvi rīkoties ar drošības naudu un pašu aktīviem, kas tiek turēti kā nodrošinājums ieguldījumu sabiedrības darbinieku krāpšanas, zādzības vai nolaidības dēļ pensiju fondam un pensiju plānu dalībniekiem radušos zaudējumu segšanai, tikai pēc tam, kad ieguldījumu sabiedrība ir ievērojusi vienu no šādiem nosacījumiem:

1) izpildījusi šā likuma pārejas noteikumu 5.punktā noteiktās prasības, un pensiju fonds, kura līdzekļus ieguldījumu sabiedrība pārvalda, ir piekritis veikt attiecīgus grozījumus līdzekļu pārvaldīšanas līgumā;

2) ieguldījumu sabiedrība ir pārtraukusi privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldi normatīvajos aktos par privāto pensiju fondu darbību noteiktajā kārtībā.

(18.03.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

7. Finanšu un kapitāla tirgus komisija atļauj kredītiestādei, brokeru sabiedrībai vai apdrošināšanas akciju sabiedrībai brīvi rīkoties ar drošības naudu un pašu aktīviem, kas tiek turēti kā nodrošinājums minēto sabiedrību darbinieku krāpšanas, zādzības vai nolaidības dēļ pensiju fondam un pensiju plānu dalībniekiem radušos zaudējumu segšanai tikai pēc tam, kad pensiju fonds, kura līdzekļus minētās sabiedrības pārvalda, ir piekritis veikt attiecīgus grozījumus līdzekļu pārvaldīšanas līgumā.

(18.03.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

8. Pensiju fonda valde, ievērojot pensiju plānu dalībnieku intereses, veic nepieciešamās darbības, lai to pensiju plānu aktīvi, kuri licencēti līdz 2005.gada 15.janvārim, no 2005.gada 1.aprīļa atbilstu šā likuma 23.panta devītajā daļā noteiktajām prasībām.

(17.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.04.2005.)

9. Pensiju fondiem, kuri saņēmuši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izsniegtās speciālās atļaujas (licences) pensiju fonda darbības veikšanai, Finanšu un kapitāla tirgus komisija viena mēneša laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas pārreģistrē licenci, norādot tajā tiesības piedāvāt noteikto iemaksu plānu bez garantēta ienesīguma un bez paredzēta biometrisko risku seguma.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

10. Pensiju plānam, kuru Finanšu un kapitāla tirgus komisija licencējusi, pensiju fonds izstrādā ieguldījumu politiku atbilstoši likuma 23.panta 10.¹ daļas prasībām un iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai triju mēnešu laikā pēc attiecīgo likuma grozījumu spēkā stāšanās dienas.
(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.12.2005.)

11. Grozījumi šā likuma 25.panta 2.¹, 2.² un 2.³ daļā piemērojami pārskatiem, kuri iesniegti Valsts ieņēmumu dienestam 2008.gada 1.jūlijā vai vēlāk.
(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2008.)

12. Ja pieteikums par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas administratīvo aktu administratīvajai rajona tiesai iesniegts līdz 2009.gada 1.janvārim, lēmumu par iesniegto pieteikumu pieņem, kā arī ierosināto administratīvo lietu izskata un tiesas nolēmumu šajā lietā pieņem un pārsūdz saskaņā ar Administratīvā procesa likuma noteikumiem.
(23.10.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

13. Pensiju fondi, kuri līdz šā likuma 8.³ panta spēkā stāšanās dienai ir noslēguši līgumus par ārpakalpojumu saņemšanu, veic nepieciešamos pasākumus, lai ārpakalpojumu saņemšana sešu mēnešu laikā pēc šā likuma 8.³ panta spēkā stāšanās dienas tiktu nodrošināta saskaņā ar līgumiem, kas atbilst šajā likumā noteiktajām prasībām.
(28.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

14. Grozījumi šā likuma 24.pantā attiecībā uz tā papildināšanu ar 4.¹ daļu stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī.
(28.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(10.11.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2008.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1998.gada 29.jūnija direktīvas 98/49/EK par papildu pensijas tiesību saglabāšanu darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienas teritorijā;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 21.janvāra direktīvas 2001/107/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvu ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), lai paredzētu noteikumus attiecībā uz pārvaldības sabiedrībām un vienkāršotiem prospektiem;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 3.jūnija direktīvas 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību;

4) Padomes 1968.gada 9.marta Pirmās direktīvas 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58.panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses;

5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 15.jūlija direktīvas 2003/58/EK, ar ko Padomes direktīvu 68/151/EEK groza attiecībā uz atklātības prasībām dažāda veida uzņēmēj sabiedrībām. Likums stājas spēkā vienlaikus ar likumu "Par ieguldījumu sabiedrībām".

(11.12.1997. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.01.1998.)

Likums Saeimā pieņemts 1997.gada 5.jūnijā.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētājs A.Čepānis

Rīgā 1997.gada 20.jūnijā